

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

03 березня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...тим, хто бажає слідувати за засіданням нашого комітету.

У відповідь на мою пропозицію надійшло 15 згод від народних депутатів членів комітету, що складає більше половини від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету. Отже, відповідно до підпункту 2 пункту 4 розділу VIII "Прикінцевих положень" Закону України "Про комітети Верховної Ради України" ми можемо сьогодні проводити засідання комітету в режимі відео-конференції.

Давайте ми перевіримо, скільки в нас зараз присутніх народних депутатів членів комітету.

Народний депутат Бабі.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін. Присутній.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Є, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Павло Васильович, видесь були, да. Не чутно. Павло Васильович, ми вас не чуємо. Ну, бачимо, що ви присутні, да, бачу.

Народний депутат Пузанов.

Народний депутат Соболев. Сергій Владиславович, видесь підключалися. Не бачу.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенев.

ШПЕНОВ Д.Ю. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Отже, в нас присутні 18 членів Комітету з питань правової політики.
Кворум є. Можемо розпочинати. Оголошую засідання комітету відкритим.

Вам був запропонований і розісланий порядок денний. Є пропозиція прийняти його за основу.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Таки за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко – за. Правильно?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколов. Чи є, чи немає? Не бачу.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є в когось пропозиції до порядку денного? Він в нас і так є досить...

МАКАРОВ О.А. Олег Макаров – за порядок денний, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров – за?

МАКАРОВ О.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тоді в нас 18 – за. Порядок денний прийнятий за основу.

Чи є пропозиції до порядку денного, чи можемо голосувати в цілому?

Тоді пропоную проголосувати затвердити порядок денний засідання комітету в цілому.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Таки за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков. Михайло Олексійович, ви з нами?

НОВІКОВ М.М. Я перепрошую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович... Да.
Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Сергій Владиславович, ви з нами?

Вимкніть мікрофони, хто не виступає.

СОБОЛЄВ С.В. Так, я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз голосуємо за порядок денний в цілому.
Я прошу! От хто зараз спілкується? Я наразі не бачу. Я прошу всіх вимкнути мікрофони. Дякую.

Сергій Владиславович, за порядок денний в цілому, ще раз.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо тоді до розгляду питань порядку денного. В нас до попереднього розгляду багато законопроектів, вони були відпрацьовані відповідними підкомітетами. Тому в нас перші чотири питання – це законопроекти, які стосуються регулювання... лобіювання та здійснення лобіювання в Україні. Там один основний і три альтернативних.

Пропоную, там, де є автори законопроектів, надати слово авторам. Якщо нема авторів, тоді після авторів голові підкомітету Ользі Володимирівні.

Або є така пропозиція, мабуть, всі автори виступлять по всіх законопроектах, а після цього передамо слово Ользі Володимирівні, тому що всі чотири розглядалися вчора на підкомітеті.

Ольга Володимирівна, як вам?

СОВГИРЯ О.В. Так.

Єдине, що я просила би надати слово, у нас підключилося багато представників громадських організацій, я би просила надати їм також слово в межах регламенту буквально по хвилині, щоб вони мали можливість свою позицію озвучити по цим законопроектам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Я думаю, що після виступів народних депутатів ми надамо слово представникам громадських організацій.

ВЛАСЕНКО С.В. А є зустрічна пропозиція, пане голову, якщо дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. А, може, ми давайте дамо слово спочатку представникам, хто прийшов, потім підкомітет, а потім автори, щоб ми під час своїх виступів змогли відреагувати на ті зауваження, які будуть висловлені. Бо я вчора був на підкомітеті. Я так розумію, що будуть зауваження. Ну, просто щоб я, припустимо, не брав слово 10 разів підряд. Тобто я спочатку скажу, потім скаже Ольга Володимирівна, потім я буду реагувати на те, що скаже Ольга Володимирівна, потім виступлять громадські активісти – я буду реагувати на це. Я запропонував би, щоб автори в кінці говорили. Це просто буде така трошки...

СОВГИРЯ О.В. Я підтримую, давайте так, немає питань.

ВЛАСЕНКО С.В. Буде економія часу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді у мене, ну, знаєте, ми перевертаємо наш звичайний порядок абсолютно протилежним чином. Тому що є законопроект, його хтось має представити. Ну, це логічно, шановні.

ВЛАСЕНКО С.В. Як скажете, пане голову, нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому давайте підемо все ж таки шляхом, як ми завжди працювали. Але така пропозиція у нас, я так розумію, що представники громадських організацій, вони були ознайомлені зі всіма законопроектами.

І є така пропозиція: чотири автори, після цього ми можемо надати, якщо ви не заважаєте, народним депутатам, хто хоче висловитись, представникам громадських організацій. Ольга Володимирівна потім може сказати висновок підкомітету.

Сергій Демченко, будь ласка, з процедури, я так розумію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, з процедури. Доброго дня всім, колеги, кого не бачив. Я хотів питання: що саме громадські організації щодо законопроектів, по яким ми вирішуємо, чи включати їх в порядок денний, чи ні, розглядаємо на відповідність Конституції, мають надати яку інформацію.

СОВГИРЯ О.В. Справа в тому, що ці громадські організації надіслали свої зауваження якраз в частині конституційності цих законопроектів. Ці законопроекти потенційно можуть їх стосуватись. Я думаю, з поваги до них ми можемо дати їм буквально, повторюю, по хвилині в межах Регламенту...

ДЕМЧЕНКО С.О. Матеріали ж вивчили, задля чого час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я дякую. Давайте ми підемо шляхом все ж таки, який ми визначили.

Перше. Надаю слово від авторів законопроекту 3059, проект Закону про державну реєстрацію суб'єктів лобіювання та здійснення лобіювання в Україні (реєстраційний номер 3059). Будь ласка, Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голово.

Я думаю, що законопроект колеги всі читали. Законопроект регулює правило лобіювання в Україні. Я особисто вважаю, що таке явище, як лобізм, яке реально існує в українській ситуації, повинно бути заведено в рамки закону. Я думаю, що треба припиняти історію, коли люди, які себе чогось називають громадськими активістами, є насправді лобістами і отримують гроші за свою роботу, за своє лобіювання, але всім розповідають, що вони ніякі не лобісти, а що вони громадські активісти. Хоча, до речі, мені відомі факти і обставини, що коли ці люди гранти отримують, вони пишуть: я – лобіст. Але потім суспільству вони доповідають, що вони громадські активісти. Я вчора на підкомітеті сказав, що мене в юридичній школі навчили, що громадський активіст – це той, який у вільний від основної роботи час займається, маючи активну життєву позицію, займається активізмом. А, на жаль, активізм у нас став професією, професією, яка знаходиться поза зоною контролю держави.

Для всі колеги хочу зазначити, що свій законопроект 3059 ми з Юлією Володимирівною Тимошенко готували, адаптувавши відповідний американський законопроект до українських реалій. Просто з урахуванням структури органів державної влади, з урахуванням повноважень і так далі.

Що хочу зазначити, оскільки це попередній розгляд, вам роздано висновок комітету, яким пропонується законопроект 3059 визнати таким, що суперечить положенням Конституції України. Ось висновок на двох

сторіночках. Жовтим я відмітив зауваження, які нібито стосуються порушення Конституції. Цитую: "Другою частиною статті 11, частиною другою статті 18 законопроекту пропонується щорічне звітування міністром юстиції перед Верховною Радою України з питання діяльності Електронного реєстру суб'єктів лобіювання".

На думку членів комітету, такі норми суперечать положенням Конституції України, зокрема статті 85, якою передбачено повноваження парламенту, в тому числі здійснення парламентського контролю. Проте цією статтею основного закону не передбачена норма для здійснення такого контролю безпосередньо за діяльністю Міністерства юстиції.

Оце все, чим нібито законопроект, принаймні в висновку більше нічого не зазначено, що нібито оце є суперечення Конституції. Я хочу нагадати, що ми, колеги, сьогодні заслухали звіт Державного бюро розслідувань, щодо якого застосовується саме стаття загальна... частина загальна статті 85 про загальний парламентський контроль. Тобто виходить, ДБР шляхом заслуховування звітів ми контролювати можемо, а Міністерство юстиції не можемо. До речі, діючий Регламент пропонує у нас цілий перелік звітів, які контролюються Верховною Радою: звіт директора Державного бюро розслідування, звіт Генерального прокурора, звіт Голови Служби безпеки, звіт Антимонопольного комітету, звіт Фонду державного майна, звіт Національної ради з питань телебачення, радіомовлення і так далі. Це Закон про Регламент. До речі, Законом про лобізм ми пропонуємо доповнити оцей перелік ще звітом міністра юстиції щодо функціонування електронного реєстру суб'єктів лобіювання. Це нормальна практика європейська, яка точно не протирічить Конституції.

Вчора під час обговорення звучала і ще низка... на підкомітеті звучала іще нібито низка статей Конституції, які порушуються, нібито порушуються цим законом. Зокрема, мова іде про статтю 102 Конституції і статтю 106.

Стаття 102 Конституції, просто всім колегам нагадати, це про те, що Президент є главою держави, виступає від її імені; Президент є гарантом

державного суверенітету, територіальної цілісності, додержання Конституції, прав і свобод людини і громадянина; Президент є гарантом реалізації стратегічного курсу держави на здобуття повноправного членства України в Європейському Союзі, в Організації Північноатлантичного договору. Я абсолютно не розумію, яким чином законопроект 3059 може суперечити або не відповідати цій статті Конституції. Жодним чином не ставиться під сумнів будь-яке повноваження Президента, тим більше як гаранта державного суверенітету, і далі по тексту. Я не розумію. Я не хочу слухати набір слів від грантоєдських організацій, які дійсно потраплять під дію цього закону, якщо він буде прийнятий, їх розказки про те, що там щось нібито не так написано, бо вони сильно не хочуть декларуватися і звітувати.

Я хочу зазначити, що звіт про лобіювання – це не є покарання. Це є можливість суспільству знати, за які гроші працюють ті чи інші люди, вступаючи у відносини з українською державою в тій чи іншій формі. Тому я не бачу жодних підстав, жодних підстав говорити про навіть натяк на неконституційність цього законопроекту.

Хочу звернути увагу, що вчора на засіданні підкомітету, на якому я приймав участь, дійсно, обговорення відбулося цього законопроекту. Але підкомітет не проголосував за жодне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Я тоді пропоную надати слово від авторів законопроекту 3059-1. У нас ми запрошували пана Дубінського. Він надіслав заяву з проханням перенести розгляд цього питання. Але у нас чотири пов'язаних законопроекти, це попередній розгляд.

Тому, якщо він не під'єднався, я тоді пропоную перейти до наступного законопроекту, альтернативного, це 3059-2, автори – народні депутати Качура та інші.

У нас є хтось з авторів 3059-2 зараз? Зараз нема бажаючих виступити щодо цього законопроекту від авторів.

Від авторів 3059-3, автори – народні депутати Монастирський та Фролов. Також від авторів нікого немає. Але це попередній розгляд. В принципі ми, думаю, що можемо розглядати це питання і за відсутності авторів.

Тоді я пропоную надати слово. Ольга Володимирівна, я думаю, що щодо всіх законопроектів позиція. Потім народні депутати і потім по хвилині надамо представникам громадських організацій. Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Так, колеги, дійсно ці законопроекти (3059 і альтернативні) вчора розглядалися на підкомітеті з конституційного права. Вам була надана позиція численних організацій, які розглядали цей законопроект. Це, зокрема, і Інститут законодавства Верховної Ради, і Міністерство юстиції, і Національна академія правових наук, і Організація з безпеки і співробітництва в Європі. І всі вони в своїх висновках констатували системні зауваження щодо конституційності всіх поданих законопроектів.

Головна проблема всіх законопроектів полягає в тому, що поняття лобіювання часто змішується із суміжними поняттями участі громадськості в управлінні державними справами та справами місцевого значення.

Відповідно в усіх надісланих на адресу Комітету з питань правової політики висновках ми бачимо стурбованість громадськості, стурбованість інших інституцій щодо того, що ці законопроекти можуть звужувати чи обмежувати реалізацію права громадян на участь в громадських організаціях. І відповідно через цю участь в громадських організаціях, на участь в управлінні тими справами, які я вам озвучила.

Коротко скажу, що це далеко не перша спроба парламенту врегулювати питання лобіювання. Парламент вже кількох скликань намагається це зробити. Однак, на жаль, через низку об'єктивних причин, які часто озвучуються на тих заходах, які проводяться, зокрема, фахівцями з

конституційного права. А саме до цих причин можна віднести, наприклад, те, що в світі є тільки 6 держав, які взагалі регулюють це лобіювання, інститут лобіювання як такий, і часто взагалі таке лобіювання розглядається якраз, як зазіхання на права тих організацій, які я назвала. Це перший момент.

Другий момент, відверто, український парламент часто виявляється не готовим до сприйняття концепції лобіювання. А в суспільстві сама ідея лобіювання чи лобізму межує із сприйняттям їх як корупційних діянь.

І також вчора на підкомітеті говорила про те, що навіть фахівці говорять про те, що не варто вживати в Україні такий термін, як "лобізм", а варто говорити про те, що має місце вплив громадськості на прийняття рішень. Вам наведено зауваження щодо конституційності по кожному із цих законопроектів, крім тих концептуальних, які я вам зараз озвучила.

А зараз я прошу надати коротко слово представникам громадських організацій, щоб вони теж висловили свою позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Перед тим, як передати слово представникам громадських організацій, я хотів би спитати у народних депутатів членів комітету чи хоче хтось зараз прокоментувати?

Максим Дирдін, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Доброго дня, колеги. Вчора я був на підкомітеті щодо розгляду даних законопроектів, тільки я раніше пішов, але прийняв участь щодо обговорення. На мій погляд, що дані законопроекти на сьогоднішній день, на мій погляд, є тими законопроектами, які не варто приймати сьогодні нашим парламентом. Це перше.

Другий момент. Якщо ми кажемо про лобізм і тих ідей, законопроектів, які на себе беруть громадські організації, то, напевно, можна було б говорити про внесення змін або доповнення в Закон України про Регламент Верховної

Ради щодо діяльності комітетів. І, мабуть, в суспільстві слово лобізм, воно має негативні наслідки. А тому я вчора при обговоренні даних законопроектів, я вважаю, що воно теж виходить, як на мій погляд, за рамки конституційності. І не варто його приймати, мабуть, в даному скликанні і його розглядати.

А якщо говорити про якісь пропозиції громадських організацій, то варто би це якось визначити в Законі про Регламент Верховної Ради і щодо діяльності комітетів. Як зараз у нас проходять комітети, в яких приймають участь міжнародні громадські організації, які можуть приймати участь, надавати певні свої пропозиції, висновки. І проводимо дискусію як в режимі комітету, так і в режимі підкомітету. Це моя думка.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, дякую, пане Максим.

Я думаю, що запропонує зараз, Сергій Власенко хоче слово. І якщо хтось з народних депутатів ще хоче участь в обговоренні, просто нагадаю, що зараз попередній розгляд, і питання йде тільки про чи суперечать, чи не суперечать ці законопроекти Конституції України.

Сергій Власенко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я після громадськості, після громадськості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко після громадськості. Добре.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову, по-перше, за надане слово, по-друге, за позицію. Тому що при всій повазі до колеги Максима Дирдіна, питання доцільності або недоцільності – це трішки інше питання, ніж питання конституційності і неконституційності.

Щодо доцільності розгляду, з цим має визначатися сесійна зала Верховної Ради. Якщо більшість буде вважати недоцільним розглядати такий

законопроект, це абсолютне право більшості, і тут, звичайно, наполягати не можна. Дійсно, пане голову, ви абсолютно праві, ми зараз розглядаємо лише питання конституційності і не більше того.

До речі, я просто в додаток до того, що я не сказав, бо, дійсно, згадувалась, що стаття 38 Конституція, яка саме говорить про те, що громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами. І саме цим роблять спробу прикритися справжні лобісти, які називають себе чогось громадськими активістами. Ви знаєте, право на участь в управлінні державними справами, воно ж не є безмежним. Люди ж не приймають, громадські активісти не приймають участь в управлінні державними справами, видаючи укази Президента. Тобто способи участі в управлінні державними справами визначається законами відповідними. Це перше.

По-друге, законопроект, я не знаю як інші, а законопроект, автором якого є я, він жодним чином не обмежує нікого. Будь ласка, зареєструйтесь, покажіть, звідки ви отримали гроші за ваше лобіювання, і ідіть, і працюйте з державою, і робіть всі дії. Єдине, що звітуйте про це. Звітуйте про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні учасники, я прошу вимкнути звук.

ВЛАСЕНКО С.В. Все отнять и поделить, все позабирать. Тому я ще раз звертаю увагу, по-перше, на те, що ми сьогодні говоримо лише питання конституційності. І я не бачу жодного об'єктивного аргументу про неконституційність. Щодо 38-ї я сказав, щодо 85-ї я сказав, щодо 102-ї я сказав і щодо 106-ї я сказав. Жодних інших аргументів немає.

До речі, не всі перелічені Ольгою Володимирівною інституції звертали увагу на неконституційність. Деякі, дійсно, з них звертали увагу. Але знову таки, я ще раз підкреслюю, я не бачу тут неконституційності. А доцільність вирішить сесійна зала Верховної Ради: якщо не буде 226 голосів у першому читанні, ну, значить не буде цього законопроекту, значить Верховна Рада

зараз не згодна з таким підходом; буде 226 голосів, ну, значить, згодна Верховна Рада, не зважаючи на позицію колеги Максима Дирдіна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Якщо народні депутати, окрім Сергія Демченка, який хоче виступити після представників громадських організацій...

Да, Роман Бабій, будь ласка, вам слово.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, я би теж взяв слово після виступів представників громадських організацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Тоді давайте підемо таким шляхом. Я зараз буду надавати слово представникам громадських організацій, в мене є тільки прохання зосередитися тільки на питаннях конституційності чи неконституційності. Ми зараз не обговорюємо доцільність чи якісь зміни до цих законопроектів – тільки питання конституційності, це саме наша зараз стадія розгляду цих законопроектів.

Я надаю слово першому. Богдан Яцун – це "Коаліція Реанімаційний пакет реформ". Будь ласка, до 2 хвилин.

ЯЦУН Б. Вітаю всіх, панове! Дякую за можливість висловитися в обговоренні. І хочу сказати від нашої коаліції і ще кількох десятків організацій, ми спрямували до вас заяву, в якій вказуємо на основний ризик стосовно конституційності цих законопроектів. Цей ризик полягає у відсутності чіткого розрізнення між лобізмом і правами, конституційними правами громадян на захист своїх законних прав та інтересів і на участь у формуванні публічної політики, яка гарантується багатьма статтями Конституції.

В першу чергу це частина перша статті 36: "Громадяни мають право на свободу об'єднання задля здійснення і захисту своїх прав та свобод і задоволення інтересів". Коротко читаю.

Базова стаття 5: "Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади і місцевого самоврядування".

Стаття 38, яку вже згадував пан Сергій Власенко: "Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами".

Так само це стаття 69, яка говорить про те, що народовиявлення здійснюється через вибори, референдум. Але й інші форми безпосередньої демократії, в тому числі загальні збори, громадські слухання.

Так само це стаття 140, яка вказує про те, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

Так само це стаття 39: "Громадяни мають право мирно збиратися, без зброї проводити збори, мітинги, походи, маніфестації".

Стаття 40: "Усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення та особисто звертатися до органів державної влади і органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення та надати обґрунтовані відповіді у встановлений законом строк".

Через відсутність цього чіткого розмежування... І я скажу вам, що із чотирьох законопроектів тільки законопроект за авторством пана Качури чітко виводить громадські організації з-під регулювання цього законопроекту – об'єднання громадян, всі три інші законопроекти цього не роблять. Через відсутність цього чіткого розмежування є ризик поширення регулювання, яке передбачене для лобістів. Ми не заперечуємо проти регулювання діяльності лобістів, хоча не вважаємо це пріоритетом у подоланні корупції. Існує ризик, що громадяни отримають додаткове регулювання, а фактично обмеження перелічених мною раніше конституційних прав. І це будуть додаткові регулювання, які полягатимуть в тому, що необхідно буде реєструватися,

звітувати, платити внески за реєстрацію, передбачені штрафні санкції. Я нагадаю пану Сергію Власенку, що громадський сектор звітує. Ми подаємо щорічні звіти і в тому числі про джерела фінансування.

Другий аспект. Практика світу і ...

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, ви не громадський сектор, ви лобісти за гроші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка.

ЯЦУН Б. Ми користуємося як громадяни України своїм правом на об'єднання і на участь у виробленні публічної політики статтями Конституції І це поважний ризик, що у разі ухвалення цього законопроекту, орган регулювання буде вибірково визначати, хто є лобістом, хто не є лобістом. Фактично ми отримаємо інструмент, який буде ускладнювати рівний доступ громадян до участі в державних справах, до вироблення публічних рішень.

І це стосується не тільки Києва, це стосується цілої України. Норми цього законодавства стосуються найменшої громадської ініціативи в районному центрі чи в селі. Ми маємо розуміти про що ідеться.

Тому ми вважаємо, дуже є поважні конституційні ризики і просимо відхилити з підстав неконституційності ці законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Богдане.

Я зараз надам слово пану Максиму Лацибі. Ви тільки представте ту організацію, яку ви представляєте, а то в мене тільки є аббревіатура.

В мене є прохання не повторювати те, що вже пан Богдан сказав, тому що ваша заява, заява там 23 громадських організацій, вона розміщена в електронному комітеті і вона є доступною для всіх членів комітету. Тому,

якщо є щось додати, будь ласка. І прохання вкластися в дві хвилини для того, щоб ми не затримували час.

Будь ласка.

ЛАЦИБА М. Дякую.

Доброго дня, колеги! Максим Лациба, представник української громадської організації "Український незалежний центр політичних досліджень".

Ми також підтримуємо позицію, що дані чотири законопроекти містять суперечності з Конституцією. І в першу чергу хотів акцентувати увагу саме на статті 36, яка говорить, що громадяни України мають право на свободу об'єднань у громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Тобто Конституція нам гарантує, що ми можемо, громадяни України, об'єднуватися і представляти інтереси своїх членів і далі йти на комунікацію з представниками органів влади, парламенту та органів місцевого самоврядування, урядом і пропонувати ті чи інші позиції. Закон "Про громадські об'єднання" чітко розписує ці всі наші права і як ми маємо консультиватися, і брати участь в цих робочих групах. Я фактично кожного дня на якихось робочих групах або у міністерських, урядових або парламентських. І це правильно, це абсолютно європейська практика відповідає статті 36.

Дані законопроекти значно протирічать статті 36 і ускладнюють реалізацію права на свободу об'єднання, тому що з'являється оце значне складне регулювання по реєстрації і фактично звітування, і так далі. Фактично ототожнюється право на свободу об'єднання і представлення інтересів членів громадських об'єднань з лобістською діяльністю. Дуже широко виписано предмет лобістська діяльність. І вона внахлест іде на...

ВЛАСЕНКО С.В. У мене таке враження, що ви читали не мій законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка, я ж потім надам вам слово.

ЛАЦИБА М. Ми читали всі чотири законопроекти. І фактично унеможлиблює нормальну конституційну реалізацію права на свободу об'єднання дані законопроекти. Тому ми однозначно просимо комітет відхилити їх, визнати такими, що вони порушують Конституцію.

Щодо питання так би самого лобізму, це потребує додаткових консультації, дискусій і так далі. І мені імпонує думка народного депутата Дирдіна щодо, можливо, необхідності внесення якихось змін в Закон України про Регламент Верховної Ради і там вже вирішення. Але мене, звичайно, дуже дивує те, що... хоча написано в пояснювальній записці, що дані законопроекти, вони на боротьбу з корупцією направлені, але по факту ми чуємо, що основна їхня задача – боротьба з громадськими організаціями, які співпрацюють з органами влади, парламентом. І це обурює, це неправильно. І антикорупційні організації і міжнародні експерти фіксують, що Закон про лобізм, можливе його регулювання – це вже самий останній крок в антикорупційній реформі. Спочатку правосуддя реформа...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максим, я перепрошую.

ЛАЦИБА М. Я завершую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви дещо вийшли за межі обговорення. Будь ласка...

ЛАЦИБА М. Тому остання фраза. Да, ми дуже стурбовані всіма чотирма законопроектами і вважаємо, що вони порушують Конституцію

України в багатьох позиціях, які вже озвучили колеги. Але в першу чергу для мене це стаття 36 "Свобода об'єднання". Тому закликаємо відхилити. І ми готові надалі брати участь в консультаціях, круглі столи спільно з вами проводити, з комітетом, щодо загалом можливості правового регулювання питання лобізму, як це краще зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми до цього обов'язково дійдемо. Дякую.

Надаю слово пані Олені Виноградовій. Представте, будь ласка, організацію, яку ви представляєте.

ВИНОГРАДОВА О. Дякую.

Я представляю Центр прав людини ZMINA, який є засновником і членом Правозахисної коаліції українських громадських організацій.

Я би коротко хотіла зауважити на відповідності законопроектів міжнародним зобов'язанням, які взяла на себе вже дуже давно Україна. Зокрема це право на свободу об'єднань, які гарантовані Міжнародним пактом про громадянські і політичні права і Конвенцією з прав людини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, з усією повагою, зараз питання йде про конституційність чи неконституційність запропонованих законопроектів. Я прошу вас сконцентруватися саме на цьому.

ВИНОГРАДОВА О. Так.

Стаття 9 Конституції України говорить, що міжнародні акти, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, національного законодавства, відповідно в разі прийняття законопроекту будуть суперечити вказаним міжнародним актам.

Я дуже коротко хочу наголосити, що в сучасному міжнародному праві право на свободу асоціацій, воно... однією з найважливіших гарантій права

на свободу асоціацій є право на свободу шукати джерела фінансування і відповідно обов'язок держави гарантувати громадським організаціям можливість отримувати фінансування з різних джерел.

І знову ж таки в сучасному міжнародному праві не обґрунтоване обмеження громадських організацій в можливостях шукати фінансування вважається недотриманням держави своїх обов'язків гарантувати це право.

Окрім того сучасна практика міжнародних судових органів, вона говорить про те, що покладення додаткових, не рівних з іншими акторами вимог до звітування щодо фінансування громадських організацій...

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, а актори – це хто? Це Президент України чи хто це?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка.

ВИНОГРАДОВА О. Юридичні особи приватного права. Якщо...

_____. "Актори", це "актори". Неправильний наголос. Політологи знають, що це таке.

ВИНОГРАДОВА О. Перепрошую. Наприклад, юридичні особи приватного права. Якщо на громадські організації покладаються більші вимоги щодо звітування щодо отримання джерел фінансування, це вважається необґрунтованим обмеженням їх діяльності.

Я хочу нагадати з цього приводу велику кількість звітів спеціального доповідача ООН з питання права на свободу асоціацій, право на свободу мирних зібрань. Він неодноразово звертав увагу на те, що багато держав, до речі, це держави, які дуже недемократичні вважаються в світі, вони впроваджують в національне законодавство подібне правове...

ВЛАСЕНКО С.В. Сполучені Штати – недемократична країна?

ВИНОГРАДОВА О. До речі, в Сполучених Штатах є дуже багато, якщо ви почитаєте звіти по Сполученим Штатам про свободу асоціацій, там є дуже багато питань щодо того, як Сполучені Штати гарантують це право.

І хочу наголосити на свіжому нещодавньому рішенні Європейського суду справедливості, оскільки Україна задекларувала курс на рух в ЄС. Це рішення Європейської комісії проти Угорщини, воно від червня 2020 року, де Європейський суд справедливості визнав, що законодавство Угорщини, яке стосується громадських організацій, яке покладає додаткові обов'язки щодо звітування на громадські організації з приводу отримання ними фінансування, вони були визнані такими, що суперечать договору про створення Європейського Союзу і взагалі законодавства Європейського Союзу. На уряд Угорщини було покладено зобов'язання скасувати законодавство, а привести відповідні акти, починаючи з 2017 року у відповідність...

ВЛАСЕНКО С.В. Та там була пряма заборона. Це Що ви говорите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я вам надам слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Це не має ніякого відношення до української Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович!

ВИНОГРАДОВА О. Добре. Це щодо додаткового фінансування громадських організацій.

Окрім того, Рада Європи в 13-му році випустила звіт про роль позаінституційних суб'єктів у демократичній системі про лобіювання. Якщо проаналізувати чотири законопроекти відповідно до цього звіту, то там видно, що вони суперечать тому м'якому праву, курс на яке бере Рада Європи.

Окрім того, є така Організація економічного співробітництва та розвитку. Україна не є її членом, але Україна дуже активно співпрацює з цією організацією. І в 2010 році випустила ця організація рекомендації щодо принципів прозорості, доброчесності лобіювання. Так само законопроекти вони не синхронізуються з цими рекомендаціями. 35 країн-учасниць цієї організації вони вважаються такими, які є одними з найрозвинутіших у світі, це країни з високим доходом громадян та високим індексом людського розвитку, розглядаються як розвинені взагалі у світі.

Тому я би радила орієнтуватися на ці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олено, будь ласка, завершуйте.

ВИНОГРАДОВА О. Да, я завершую. Я би радила орієнтуватися на положення цих документів, хоча це м'яке право. Окрім того враховувати практику і спецпроцедуру ООН і Ради Європи. І відповідно подібне законодавство в майбутньому, подібні законодавчі ініціативи виписувати з урахуванням цих документів.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

Я надаю слово народним депутатам. Давайте народний депутат Бабій, народний депутат Демченко, а потім народний депутат Власенко.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голову.

По-перше, хотів би почати з того, що... ну, я вже колись висловлювався з приводу, коли ми приймаємо рішення по конституційності, і на підставі цього невнесення, не рекомендувати вносити в порядок денний, то на моє переконання, слід виходити з того, що якщо ми таке рішення приймаємо, то в законопроекті має бути пряма невідповідність нормам Конституції. Як тільки з'являється якийсь елемент суб'єктивного бачення депутатів, то, на моє переконання особисте, це вже, скажемо так, десь питання тлумачення Конституції, а це все-таки повноваження Конституційного Суду.

І наведу приклад простий. Якщо там в Конституції написано, що ніхто не може бути примушений до вступу громадян у громадські об'єднання, а законопроект вказує, що треба там певні категорії громадян вступати в громадські об'єднання – так, це невідповідність Конституції.

Якщо, наприклад, ми говоримо про те, що в законопроектах не дотримується принцип правової визначеності, ну, це суб'єктивна все-таки оцінка.

Ну, власне, з цього я буду виходити при голосуванні за ці законопроекти. І я на підкомітеті озвучував позицію, і зараз ще на комітеті повторюю, що, послухавши думки експертів, які, до речі, теж в якійсь мірі по визначенню є певним лобіюванням чи адвокацією, на моє переконання, є сенс включити ті законопроекти, в яких немає прямої невідповідності Конституції до порядку денного, створити робочу групу, і на базі цих законопроектів з урахуванням думки громадських експертів, враховуючи їх побажання, зауваження, думки, сформувати доопрацьований варіант законопроекту. Тим більше, що всі чотири законопроекти є альтернативними одним одному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Якщо ви тоді додали до свого виступу, у мене до вас запитання. Ви просто висловили, що є законопроекти, де, мабуть, на вашу думку, є пряма суперечність Конституції. Чи можете ви зараз...

БАБІЙ Р.В. Я особисто вбачаю в законопроекті з позначкою 1 пряму невідповідність Конституції, 3059-1. Решта, на моє переконання, не можна беззаперечно говорити, що вони не відповідають Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Народний депутат Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Андрію, за надане слово.

Колеги, напевно, тут дві позиції, як і у всіх, чи є дійсно підстави вважати, що законопроекти містять положення, які протирічать Конституції. І другий момент. Чи є доречним врегульовувати на сьогоднішній день або взагалі в нашій країні питання лобізму, унормовувати положення відповідних законів.

Щодо другого питання, на мою думку, є сенс, в якій мірі – або в жорсткій мірі, або в більш вільній мірі, це буде залежати від рішення, яке прийме Верховна Рада і яке буде потребувати суспільство на момент прийняття Верховною Радою відповідного рішення. Але врегулювати потрібно. Тобто такий закон, я вважаю, є на сьогоднішній день актуальним.

Щодо протиріч Конституції. Давайте виходити з того, що положення нашого Закону про Регламент, він не вказує, чи має законопроект містити два положення, що протирічать Конституції, чи три положення, чи одне, в більшій мірі, чи в меншій мірі він має протирічити Конституції.

На мою думку, ми маємо бути формалістами і підходити до того, що якщо є положення, що протирічить Конституції, цього достатньо для того, щоб на це вказати і рекомендувати Верховній Раді повернути. Це виконання

вимог Закону про Регламент Верховної Ради. І, на мою думку, саме в цьому сенсі і в цьому ракурсі підготовлені відповідні проекти висновків, за які ми будемо голосувати.

Але, наскільки я розумію пропозицію попереднього спікера і насамперед я підтримую його, щоб вийти на законопроект, який буде спільний, який буде враховувати думки усіх ініціаторів відповідних законопроектів. Можливо, навіть вони десь погодяться один з іншим або не погодяться, буде два законопроекти в кінці кінців. Але вони врахують оті моменти, які на сьогоднішній день вказують, наш підкомітет щодо розгляду питань на відповідність положень Конституції.

В мене пропозиція проголосувати відповідні висновки. У разі, якщо законопроекти будуть повернуті у Верховну Раду з підстав неконституційності, а вони всі містять положення, що протирічать Конституції і відповідно до висновків, до проектів висновків, то я підтримую все-таки пропозицію, щоб напрацювати окремий законопроект з урахуванням дійсно тих, хто бажає працювати в цьому питанні.

Тому що я знаю, що багато авторів, з усією повагою, законопроектів навіть їх не читали і вони підписали просто, навіть є схожі дуже альтернативні законопроекти. Це не стосується пана Власенка, я підкреслюю, щоб зразу не було будь-яких незрозумілих речей.

Я, можливо, навіть пропоную, після мене буде виступати Сергій Власенко, можливо, якась є інша форма вирішення цієї ситуації, щоб не виходити на неконституційність законопроектів, можливо, є бачення, для цього має бути бажання, співпраці між, ще раз кажу, зацікавленими всіма авторами відповідних альтернативних законопроектів і напрацювати формулу, можливо, відкликання законопроектів. Я не знаю, я б все-таки обрав би формулу, яка була б зрозуміла для всіх подібної ініціативи. Тим паче, що ми всі розуміємо, і присутні члени комітету, і народні депутати законопроектів, якщо вони не будуть спільними між фракціями і узгодженими, з узгодженою редакцією, він не пройде парламент. Це дуже

такий, скажемо так, краєугольний законопроект чи тема така краєугольна, яка буде стосуватися всіх. І ще раз кажу, якщо ми всі разом не сядемо, всі представники фракцій парламенту і не відповідний законопроект, то він не пройде, жодний законопроект не пройде в парламент.

Тому є така пропозиція. Я не знаю, можливо для цього буде потрібна пауза якась для того, щоб все-таки автори зібралися, між собою обговорили ці питання, тим паче не всі автори на сьогоднішній день присутні. Це трохи є неповага до нашого комітету, якщо ми їх викликали, і навіть хтось не відповів, чому вони тут не присутні. Але питання дуже серйозне, на мою думку, для нашої країни і для політикуму, безпосередньо для нас, для народних депутатів Верховної Ради. Я надав би можливість або часу, або для прийняття рішення авторам, і вийти на відповідний результат, спільний результат, який буде проголосований Верховною Радою. Таке є звернення. Якщо можна, пане Сергію Власенко, є така пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Просто хотів би уточнити, що ми з повагою відносимося до всіх народних депутатів, і в першу чергу до тих народних депутатів, які є авторами законопроектів, по відношенню до яких наш комітет є головним. І ми... ну, давайте просто уникати слів "викликаємо", ми з повагою один до одного, ми запрошуємо народних депутатів. Але з урахуванням того, що сьогодні комітетський день, то цілком зрозуміло, що наші колеги можуть бути зайняті у своїх комітетах. Тому...

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане голово, можливо, окремий комітет провести щодо цих питань, я не знаю? Або окремий підкомітет, або викликати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросити. Давайте "запросити"...

ДЕМЧЕНКО С.О. Запросити, дякую, запросити туди колег. Я ще раз кажу, це буде дійсно повага не тільки до серйозності цього питання для нашого політикуму, але й для наших колег, наскільки я розумію, якщо в них це болить, і це питання має бути вирішено дійсно в такому режимі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Або є й інший варіант: зараз зарубити всі законопроекти, це також можливо, і це буде певним чином відповідати закону. Але трохи не зовсім коректно, на мою думку, не надати можливості колегам увійти в конструктивне русло з цих питань.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Я вибачаюсь, просто всі колеги були повідомлені, і один із авторів одного з альтернативних законопроектів сьогодні – Денис Монастирський до мене підходив і говорив, що у нього комітет, він не зможе взяти участь, але він погоджується розглядати.

Всі інші були повідомлені і надали відповідну інформацію, чому вони відсутні і чи можна розглядати...

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, я зрозумів. Я взагалі тоді надав би ініціативу пану Власенку. Я не знаю, в якій формі це буде – або робоча група, або інший якийсь варіант. Якщо іншим, у інших є інші справи або вони не встигають, то я думаю, що треба надавати ініціативу тим, хто встигає.

Ну, це знову ж таки, якщо є бажання пана Власенка, це ж, я розумію, що є авторське право на відповідні ідеї, чи є бажання їх співпрацювати з кимось іншим, в якомусь іншому варіанті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, дякую.

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановні колеги.

Декілька моментів. По-перше, я би хотів підтримати позицію, що ми на цій стадії завертаємо лише законопроекти, які суперечать положенням Конституції, тобто прямо суперечать. Тобто якщо, як сказав колега Бабій, якщо написано, що люди можуть вільно об'єднуватися в громадські організації, а в законі написано, що вони не можуть цього робити або встановлюються якісь обмеження на об'єднання, то це є суперечення положенням Конституції. В усіх інших випадках ми не маємо такого права, ми не Конституційний Суд, тлумачити Конституцію. Я з цією позицією повністю погоджуюсь.

Тому для мене було дуже важливо почути, в чому вбачають колеги по комітету і запрошені порушення Конституції в моєму законопроекті. Що нам говорять у висновку? У висновку нам говорять, що є єдина невідповідність Конституції, що Конституція у 85 статті своїй до повноважень Верховної Ради відносить здійснення парламентського контролю у межах, визначених Конституцією та законом, а я пропоную здійснювати парламентський контроль відповідно до Міністерства юстиції. Так це не протиріччя Конституції, колеги. Я ще раз кажу, ми сьогодні слухали звіт керівника ДБР саме в межах цієї статті, в межах пункту 33 статті 85, здійснюючи парламентський контроль. В Конституції теж це написано, що ми можемо здійснювати контроль за ДБР. Так оце єдине, що написано у висновку як нібито неконституційність.

Далі, виступили запрошені, які чогось самі себе проголосили експертами. Я так дуже люблю, знаєте, коли люди самі себе призначають експертами. Ти хто? Я експерт. Хто тебе вибрав експертом? Ніхто, от сам я експерт. Добре. Але навіть три самопроголошених експерти, Максим Лациба не назвав жодної статті Конституції, Олена Виноградова почала розповідати про акти організацій, до яких Україна не входить, але може входити потім в

майбутньому, але про Конституцію – жодного слова. Навела історію з Шановній пані Виноградовій як експерт можу сказати, що я представляв Парламентську асамблею Ради Європи у Венеційській комісії, коли розглядалося висновок Венеційки по Там абсолютно інша історія. Там була пряма заборона на діяльність громадських організацій. Це інша історія. Інша історія абсолютно.

Єдиний, хто назвав статті Конституції, це пан Богдан Яцун у першому своєму виступі. Але ж які він статті назвав Конституції, яким, на його думку, протирічить закон? Зокрема, він сказав стаття 69 Конституції. Цитую: "Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії". Крапка. Більше жодного слова в цій статті Конституції немає. Яким чином закон, який регулює лобізм, може суперечити статті про те, що народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії. Я не розумію. Це набір слів і абсолютно грантоєдські штампи.

Я розумію, чого така активна реакція. Бо теоретично частина із організацій, які вони представляють, в подальшому можуть потрапити під дію цього закону. Я розумію, тараканам на сонці не хочеться. Я це теж розумію. Але я ще раз підкреслюю, питання доцільності чи недоцільності прийняття цього закону. правильності чи неправильності – це вже питання Верховної Ради України. Ми зараз вирішуємо питання конституційності. Які ще статті і норми звучали? 36 стаття Конституції, яка говорить про те, що громадяни мають право на свободу об'єднання по політичній партії і громадські організації. Жодного слова про заборону або обмеження можливості для громадян об'єднуватись в якісь організації мій законопроект не містить. Жодного слова. Жодного, я підкреслюю.

Далі. Я не хочу просто цитувати всі статті, але які були, вибачте, але абсолютно некоректно процитовані, просто мені... А, ну, стаття 5, що народ є носієм влади. Виявляється, Закон про лобізм порушує статтю 5, що закон є єдиним джерелом влади. Колеги, це вже, по-моєму, за межами добра і зла. І я

не почув жодної статті Конституції, якій би реально протирічив цей закон. Якби така стаття була озвучена, я би сказав о'кей, хлопці, я відкликаю свій законопроект, я готовий його переробити, щоб цей законопроект відповідав чомусь. Але знову-таки питання доцільності приймати цей закон зараз, недоцільності, чи ця концепція відповідає бажанню Верховної Ради, чи не відповідає, це питання голосування в першому, в другому, в якомусь іншому читанні. Ми інше питання зараз розглядаємо, абсолютно інше. І чи бути прийнятий, припустимо, мій законопроект, чи не буде прийнятий мій законопроект, з політичної точки зору, це дасть мені можливість політично оцінювати Верховну Раду. І це теж елемент політичної роботи, і тут немає жодних проблем.

Якщо Верховна Рада скаже ми не хочемо, ми відхиляємо цей закон під час першого читання, це політичне право Верховної Ради не погодитись з такою законодавчою ініціативою народного депутата України. О'кей, немає питань. Але до чого тут відповідність або невідповідність Конституції? От чого я не розумію. А сьогодні ми розглядаємо лише одне питання – відповідності чи невідповідності Конституції і все.

Я ще раз підкреслюю, я не почув жодного аргументу про те, що цей законопроект, я зараз говорю тільки про свій законопроект, мій і Юлії Тимошенко, я не почув жодної статті Конституції, якій цей законопроект суперечить. До речі, закон в статті 5 чітко регулює, що таке лобістська діяльність. І це не діяльність лише громадських організацій, це абсолютно чітке, зрозуміле визначення. Чітко визначено коло суб'єктів, щодо яких може здійснюватись лобістська діяльність. Все абсолютно чітко визначено. Немає тут жодних, так би мовити, непорозумінь і так далі. Але знову-таки, якщо з цим погодиться Верховна Рада. Якщо не погодиться, це її святе право. Може, Верховна Рада прийме якесь інше рішення або скаже, як каже пан Дирдін, не на часі цей законопроект. О'кей, це право Верховної Ради так сказати. Не на часі, не будемо ми регулювати лобістів. О'кей, так може бути. Це нормальне політичне рішення. Але знову-таки я потім буду надавати йому оцінку. Тобто

вирішувати питання мисливства і полювання – це дочасно, а лобізм регулювати – не дочасно. Ну, о'кей. Але така логіка має право на життя.

І знов-таки я ще раз підкреслив, я не почув жодного посилення на реальну статтю Конституції, якій нібито не відповідає цей законопроект. Все це досужие вымысли, я ж кажу, на кшталт того, що нібито цей закон протиричить статті 5, яка говорить про те, що народ є єдиним носієм державної влади, або статті 69, що народовладдя здійснюється через референдум та інші форми прямої демократії. Тобто це абсолютний абсурдний набір слів.

Тому я вважаю, що єдиним рішенням, я про свій законопроект ще раз говорю, що єдиним рішенням, про законопроект 3059, є прийняти рішення рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного, а далі хай Верховна Рада визначається. Якщо вона хоче створити робочу групу – хай створює робочу групу. Якщо Верховна Рада скаже: ні, цей закон не на часі – хай скаже, що не на часі. Якщо скаже, що ми підтримуємо іншу концепцію лобіювання – о'кей. Але це повинна бути позиція більшості в сесійній залі Верховної Ради.

І я абсолютно розумію, що на сьогоднішній день лобізм нерегульований є настільки сильним, що він буде протидіяти прийняттю Закону про лобізм. І це абсолютно очевидно, абсолютно зрозуміло для мене і абсолютно є логічним. Бо "сіре поле", нерегульоване законом, є дуже-дуже цікавим з точки зору ловлі там всякої риби в мутній воді. І цим користаються так звані експерти з так званих громадських організацій, які насправді є лобістськими організаціями, які повинні регулюватися.

І мене дуже втішило іще одне посилення на те, що, виявляється, закони про лобізм є лише в малорозвинених, нецивілізованих країнах. Я ж кажу ще раз: законопроект 3059 брався як адаптований закон Сполучених Штатів Америки. Якщо пані Виноградова вважає Сполучені Штати недостатньо розвиненою демократією, вона має на це право, це її святе право, дароване їй Господом Богом і нашою Конституцією, але хай вона залишається при своїй

думці. Я, на жаль, вважаю по-іншому. Я вважаю, що Сполучені Штати є достатньо демократичною країною для того, щоб певні механізми, які вони застосовують, ми теж брали для застосування в Україні. Ми це робимо в низці інших питань. Давайте зробимо і в цьому питанні.

До речі, я звертаю вашу увагу, що це не є аналогом того, що називається FARA. Це ще не FARA. Це не FARA, це загальний законопроект про лобізм. Тут немає іноземних агентів, які є в законодавстві Сполучених Штатів, тут немає інших речей. Це загальний закон про лобізм.

Дякую, пане...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Ольга Володимирівна Совгіря.

СОВГИРЯ О.В. Так, колеги, звичайно, мені дуже прикро чути, що посилення на принцип верховенства права і на його елемент – юридичну визначеність – є для когось пустим звуком. Це дуже прикро, насправді.

Я просто хочу звернути увагу, на що саме, на яку юридичну невизначеність і на яке порушення верховенства права посилаються і фахівці, і ГНЕУ, і громадські організації. Справа в тому, що під те визначення, яке пропонують Сергій Володимирович і Юлія Володимирівна у своєму законопроекті, підпадає практично вся діяльність громадських організацій, будь-яка діяльність. Тому що пропонується, щоб лобістською діяльністю визначалась діяльність з розробки, зміни або прийняття нормативно-правового акту, або організаційно-розпорядчого акту, і, увага, запровадження та виконання державних програм та державної політики.

Вибачте, під цю діяльність можна підвести діяльність будь-якої громадської організації. І за вашою логікою, будь-яка громадська організація повинна підпадати під дію закону про лобіювання – це перше.

Друге. Те, що ви говорите, що нібито Міністерство юстиції може звітувати самостійно. Справа в тому, що Конституція України визначає, що

парламентський контроль здійснюється в межах, які визначає Конституція. 113 стаття Конституції України визначає, що суб'єктом парламентського контролю, який відповідальний перед парламентом, є Кабінет Міністрів України. Міністерства взагалі не є самостійними суб'єктами відповідальності в частині звітування перед парламентом в цілому. Тому це зауваження, яке вам навело тут ГНЕУ і Міністерство юстиції саме також, то дійсно є також обґрунтованим.

І щодо інших зауважень, також вони мають місце, я тоді не буду вже їх озвучувати на комітеті. Я пропоную переходити до голосування. Але повторюю, що дуже непокоїть мене ситуація, коли принцип верховенства права вважається таким, на який можна не зважати, враховуючи пряму дію всіх норм Конституції і враховуючи те, що принцип верховенства права, він взагалі-то є базовим принципом конституційно-правовим.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольго Володимирівно, у мене до вас питання. Чи можете ви оці висновки, проекти висновків, які роздані народним депутатам, містяться в електронному комітеті щодо всіх законопроектів, тобто чи правильно я розумію, що вони були підтримані вчора на підкомітеті?

СОВГІРЯ О.В. Справа в тому, що ми їх вчора обговорювали на підкомітеті, як і передбачено частиною першою статті 38 Закону про комітети Верховної Ради. Комітет попередньо обговорює відповідні питання.

Ми запрошували вчора громадських активістів, ми обговорили ті висновки, які були надані міжнародними інституціями. І відповідно на цій підставі я пропоную комітету прийняти відповідні рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи має хтось з народних депутатів бажання? Я бачу, Сергій Володимирович, вас. Але, мабуть, хтось ще хоче з народних депутатів висловитися щодо цього питання. Не бачу.

Тоді Сергій Володимирович Власенко і після цього переходимо до голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Я не знаю кого мала на увазі Ольга Володимирівна, говорячи про те, що хтось не поважає принцип верховенства права. Може, вона про себе говорила, дивлячись у дзеркало.

Але, ви знаєте, коли люди цитують... Так робила прокуратура часів Януковича. Вони брали норму і цитували її наполовину. От я цитую норму Конституції про парламентський контроль: "Здійснення парламентського контролю...", це пункт 33 частини першої статті 85 Конституції, цитую, не вигадую, а цитую: "Здійснення парламентського контролю у межах, визначених цією Конституцією, як сказала Ольга Володимирівна, а далі пише: та законом.

СОВГИРЯ О.В. А межі Конституції – це частина перша статті 113.

ВЛАСЕНКО С.В. Здійснення парламентського контролю в межах, визначених цією Конституцією та закону.

СОВГИРЯ О.В. Це не значить, що закон не може... може регулювати все, тільки відповідно до Конституції, Сергію Володимировичу, і ієрархії.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, ви ж коли цитуєте, цитуйте норму до кінця. Норму до кінця. Тому межі парламентського контролю можуть визначатися "та законом". Це перше історія.

СОВГИРЯ О.В. Але в межах, визначених Конституцією.

ВЛАСЕНКО С.В. Я ще раз підкреслюю, в Конституції немає ніяких звітів ДБР, а ми його сьогодні слухали, ми його сьогодні слухали. Тому що є загальна норма, що парламентський контроль в межах Конституції та закону. Аббревіатури ДБР взагалі немає в Конституції! То за вашою логікою ми сьогодні вчиняли неконституційні дії.

СОВГИРЯ О.В. Це питання знаходиться на розгляді в Конституційному Суді, до речі.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто ви вважаєте, що ми сьогодні вчиняли неконституційні дії?

СОВГИРЯ О.В. Ні, я не вважаю. Я чекаю рішення Конституційного Суду.

ВЛАСЕНКО С.В. Це перше.

Друге. Знов у мене стійке враження, що коментуючи... Пастернака не читал, но осуждаю. Мені кажуть, якісь не такі визначення, нібито під визначення можуть потрапити всі. От я тримаю в руках свій законопроект і читаю. Цитую, що таке "лобіювання".

_____. ...четко есть юридическая позиция щодо невідповідності Конституції? Нет, в письме общем?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, ми вас не чуємо.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, я просто заслухався, ви там задавали питання, яке мене теж цікавить. Я вас підслуховував.

Так от, повертаючись до визначення, що таке лобіювання (лобістська діяльність)? Це у нас підпункт 3 частини першої статті 1 "Визначення основних термінів".

Лобіювання (лобістська діяльність) – діяльність фізичної або юридичної особи, яка з моменту державної реєстрації та за грошову винагороду, відповідно до умов укладеного договору про надання про надання лобіювання, спрямована на виконання умов такого договору, а також підготовка, планування, координація, дослідження і інші допоміжні роботи, які в момент їх здійснення спрямовані на виконання умов договору про надання послуг з лобіювання.

Що незрозуміло?

СОВГИРЯ О.В. ...всі громадські організації ці договори укладати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, я перепрошую, давайте Сергій Володимирович завершить, і я потім надам вам слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Яка вся діяльність лобіює, буде підтягнута під лобіювання?! Звичайно, ті, хто за гроші просуває в державних інституціях чийсь інтереси, звичайно, вони будуть зобов'язані зареєструватися. Звичайно! А ті, що не просувають за гроші чийсь інтереси... І, до речі, тут кажуть, давайте ми внесемо зміни в Регламент, так мова не йде лише про Верховну Раду, мова йде про всі державні інституції, до речі, перелік яких зазначено у відповідній статті законопроекту, у статті 3 охоплені особи: це і Президент, і Кабінет Міністрів, і міністри, і народні депутати, і Уповноважений Верховної Ради з прав людини. Якщо ви за гроші лобіюєте чийсь інтереси перед Уповноваженим з прав людини, будь ласка, не розказуйте, що ви громадські активісти. Ідіть, зареєструйтеся. Чим це протирічить Конституції, мені розкажіть. На яке право на об'єднання це протирічить Конституції? Та об'єднуйтеся! Але якщо ви взяли гроші за просування чийхось інтересів в

державних установах, скажіть про це суспільству публічно шляхом внесення в реєстр.

Чим це протирічить Конституції, мені розкажіть. Чим це протирічить праву на референдум і інші форми народовладдя, чим це протирічить статті Конституції по те, що народ є джерелом влади? Чим це протирічить можливості парламентського контролю?

Я ще раз кажу, якби знайшли якесь "проти" – о'кей, нема питань. Але загальні тлумачення про те, що я думаю, що в широкому сенсі це там буде чомусь... Знаєте, це мені нагадує "тенденция концепции данного вопроса ведет к эмбрионированию концептуалистических отношений " – набір слів, який не має сенсу. От про що йдеться.

А сьогодні, я ще раз підкреслюю, да, комусь не подобається це, да, хтось не хоче, в тому числі і з членів комітету. Це їх право і їх позиція, вони мають на це право. Але ми визначимося про це в сесійній залі Верховної Ради.

Сьогодні ми вирішуємо одне питання: відповідає Конституції чи не відповідає Конституції. Є правова... Послухайте, якщо йти за цією логікою, в десяти законопроектах із десяти немає правової визначеності. Немає. Якщо тлумачити так, як роблять спробу тлумачити зараз, максимально широко розвішується все невідомо що. В десяти із десяти законопроектів немає правової визначеності, за цією логікою, я підкреслюю. Але це вже питання до Конституційного Суду. Якщо він потім так визнає.

Я ще раз підкреслюю, я гаряче підтримую позицію про те, що на цій стадії ми маємо право завертати лише ті законопроекти, які прямо не відповідають Конституції. Був дуже ганий приклад. Якщо Конституції говорить про можливість зібрання, а закон говорить "ні", не завжди можна об'єднуватися або збиратися громадянам, тут нема питань. А все інше – до Конституційного Суду. І там правові дискусії скільки завгодно.

На жаль, я ще раз підкреслюю, я не почув жодного аргументу, який би говорив про пряму суперечливість, про пряму суперечливість. Різні там юридичні конструкції, широке тлумачення – з цим можна погоджуватися або

не погоджуватися. Знову таки, це право кожного висловлювати свою позицію. Але це широкий, широкий сенс, дуже широкий сенс. І я ще раз кажу, ми заходимо на територію уже Конституційного Суду, а не повноважень нашого комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Просить слово ще представниця громадської організації "ОПОРА" Ольга Коцюруба. Я ще раз нагадую, в мене прохання, будь ласка, сконцентруйте саме на питаннях, які, на вашу думку, суперечать Конституції, тільки це, будь ласка.

КОЦЮРУБА О. Дякую за надане слово.

Ну, власне, я теж, наша організація відстоює позицію, що дані законопроекти, особливо якщо ми говоримо про основний законопроект, він, власне, суперечить праву на об'єднання, суперечить свободі об'єднань, так. Тому що в нас Конституція гарантує, а саме свободу об'єднань, тобто створення додаткових перешкод, так, воно суперечить, власне, цій свободі об'єднань. І основне те, що теж говорить... ще раз повернемося до того, що говорила пані Ольга, власне, в чому це полягає. В тому, що якщо ми тлумачимо свободу об'єднання, то до свободи об'єднань належить також те, що об'єднання може подавати звернення, воно від імені інтересів тих, кого воно представляє. Об'єднання може брати участь, власне, в адвокаційній діяльності і в громадських слуханнях. Тобто, власне, ті законопроекти виписані таким чином, що вони змішують поняття лобіювання, адвокацію і, власне, інші механізми громадської участі. Тобто фактично всі механізми громадської участі, які зараз є, вони будуть підпадати під оце визначення лобіювання, що, власне, і створює додаткові обмеження і перешкоди, і суперечить свободі об'єднань.

Я зупинюся лише на свободі об'єднань. Дійсно, там щодо інших статей, які в тому числі є в нашому висновку, можна говорити, що тут є дискусія, чи це треба доводити і, скажімо, виписувати, так? Але, якщо говорити про свободу об'єднань, то тут, справді, таке визначення лобіювання, яке є в цих законопроектах, крім там не у всіх чотирьох, так, але в основному законопроекті воно, справді, суперечить свободі об'єднань. Тому що це не... Свобода об'єднань не передбачає лише....

ВЛАСЕНКО С.В. ... "бабки" брати і не звітувати воно суперечить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. ... "бабки" брати і не звітувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович.

КОЦЮРУБА О. Дякую, пане Сергію, що ви нас обізвали вже тут всім, ким можна. Але все-таки я хотіла б повернутися, власне, до правових аргументів. Тому що дуже важко перекрикувати і в такій атмосфері взагалі доводити свою думку, коли...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви не навели жодного правового аргументу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я вам надам слово потім.

КОЦЮРУБА О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, дійсно, питання щодо суперечності законопроектів Конституції є досить чутливим і завжди викликає таку бурхливу дискусію в

нашому комітеті. І це цілком зрозуміло. Тому що рішення, яке ми приймаємо щодо суперечності Конституції, фактично означає, що в законопроекті мають бути повернуті суб'єкту права законодавчої ініціативи.

Ми наразі почули позицію народних депутатів, представників громадських організацій, голови підкомітету Ольги Володимирівни Совгирі. Я пропоную переходити до голосування.

Вам запропонований... Я буду ставити на голосування всі висновки по черзі.

Запропонований проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону про державну реєстрацію суб'єктів лобіювання та здійснення лобіювання в Україні (реєстраційний номер 3059). Пропозиція визнати проект цього Закону реєстраційний номер 3059 таким, що суперечить положенням Конституції України. Рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України. П'ятої, перепрошую, п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, я дуже перепрошую, про який номер зараз йде мова, про 3059?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3059.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.
Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, народний депутат Стефанчук є? Немає.
Хто ще у нас?

_____. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, почув.

Соболев є зараз? Не бачу.

Народний депутат Маслов приєднався до нас пізніше.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Так, і народний депутат Демченко з нами?

Князевич. Також не чую. Рахуємо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не чую. Ваше голосування яке, Сергій Олексійович? Да, будь ласка, зараз... Ні, ви вимкнули мікрофон. Зараз.

ДЕМЧЕНКО С.О. Чути мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути, да. Ми голосуємо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, у мене загальна позиція по всіх законопроектів, я сказав, що їх необхідно на сьогоднішній день об'єднати в один. Тому я пропоную не включати до порядку денного всі законопроекти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так. Ми зараз голосуємо висновок...

ДЕМЧЕНКО С.О. По всіх законопроектів, в тому числі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми будемо голосувати кожне окремо. Сергій Олексійович, давайте, щоб ми йшли по процедурі. Зараз поставимо на голосування виключно таким, що суперечить Конституції.

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що суперечить Конституції. Надайте... Ви – за?
Проти чи утримались?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я за те, щоб не включати до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув, за.
12 – за, 3 – проти.

СОБОЛЄВ С.В. Я просив би мій голос додати "проти", Соболев.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев – проти.
Зараз, тоді ще раз рахуємо. 12 – за, 4 – проти, 3 – утримались. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту про лобізм (реєстраційний номер 3059-1) з наступним рішенням.

Визнати проект Закону про лобізм (реєстраційний номер 3059-1), поданий народними депутатами Дубінським та Василевською-Смаглюк, таким, що суперечить положенням Конституції України.

Рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Аналогічне голосування, не включати до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, давайте так: у нас під час голосування висловлюються "за", "проти" чи "утримався".

ДЕМЧЕНКО С.О. Рішення не включати до порядку денного?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення визнати таким, що суперечить Конституції. Ви "за", "проти" чи "утрималися"?

ДЕМЧЕНКО С.О. А рекомендувати не включати до порядку денного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, я вас прошу висловити "за", "проти" чи "утрималися". Саме такі є варіанти голосування.

_____. *(Не чути)*

_____. Андрію Євгеновичу, я перепрошую, там, здається, визнати неконституційним та повернути. Озвучте повністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Визнати неконституційним та повернути суб'єкту законодавчої ініціативи без включення до порядку денного.

Ви "за", "проти" чи "утрималися"?

_____. *(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Я сказав, що не включати, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, "за", "проти" чи "утрималися"?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, я сказав, повернути, не включати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, у нас є три варіанти голосування: "за", "проти" чи "утрималися"?

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз.

ДЕМЧЕНКО С.О. Рішення повернути суб'єкту ініціативи, не включаючи до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення включається з двох пунктів.

Перше. Визнати таким, що суперечить Конституції.

Другий пункт. Повернути...

ДЕМЧЕНКО С.О. Повернути. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Добре.

Дирдін, народний депутат.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін. За.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 14 – за, проти – 0, утрималися – 5 народних депутатів. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного голосування.

Вам запропонований висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону про правове та прозоре регулювання діяльності з лобіювання (реєстраційний номер 3059-2) з наступним рішенням. Визнати проект Закону про правове та прозоре регулювання діяльності з лобіювання (реєстраційний номер 3059-2), поданий народними депутатами України Качурою та іншими таким, що суперечить положенням Конституції України. Рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Новіков

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу вимкнути мікрофон тих, хто зараз...

10 – за, 7 – утрималось, проти – 0. Рішення прийнято.

_____. А скільки всього присутньо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Голосувало 17 зараз народних депутатів.

_____. Може, хтось відмовився голосувати, вони ж присутні чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А це ми не рахуємо, хто відмовився голосувати. Ми рахуємо "за", "проти" чи "утримався". Я не можу знати, чи відмовився хтось голосувати. Можливо, є якісь там проблеми із зв'язком.

_____. Колеги, у мене тільки що, так, вибивало із Zoom, я заново перепідключався до Zoom.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вже підвели підсумки голосування з цього питання. Тому переходимо до наступного питання.

Запропоновано висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону про лобістську діяльність (реєстраційний номер 3059-3) з наступним рішенням. Визнати проект Закону про лобістську діяльність (реєстраційний номер 3059-3), поданий народними депутатами України Монастирським та Фроловим, таким, що суперечить положенням Конституції України. Рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 – за, проти – 0, 7 – утримались. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це також попередній розгляд, проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, який виніс рішення з порушенням меж застосування обмежень прав) (реєстраційний номер 3104). Цей законопроект ми передавали на підкомітет з питань конституційного права. Автор законопроекту – народний депутат Власенко.

Я пропоную надати слово автору і потім голові підкомітету для того, щоби нам доповісти щодо запропонованого висновку підкомітету.

Будь ласка, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Шановні колеги, якщо ви пам'ятаєте, то якийсь період назад, десь, напевно, близько року, я вносив законопроект, яким пропонував декілька речей.

Перше. Я пропонував, щоби ми розтлумачили, що таке істотний дисциплінарний проступок, і в це тлумачення включили, що істотний дисциплінарним проступком є ситуація, коли Європейський суд з прав людини виносить рішення по 18 статті, по суті, встановлюючи винуватість судді. І тоді я пропонував, щоби це було, так би мовити, автоматичною підставою для Вищої ради правосуддя для прийняття рішення про притягнення такого судді до відповідальності у вигляді саме позбавлення його можливості здійснювати правосуддя.

Тоді у нас була дискусія з вами і на підкомітеті, і на комітеті. І ми тоді дійшли до висновку і сказали про те, що отаке автоматичне притягнення судді до відповідальності протирічить Конституції. Я з цим погодився і вніс законопроект, який містить в собі лише одну норму, який, по суті, тлумачить або дає приклад одного із видів істотного дисциплінарного проступку, що є підставою для застосування дисциплінарного стягнення до судді.

Але знову-таки тут я прибрав оцей автоматизм. Законопроект говорить про те, що у випадку, якщо Європейський суд з прав людини виносить рішення, в якому констатує, що суддя, очевидно, порушив закон, то таке рішення є підставою для розгляду цього питання Вищою радою правосуддя. Яке рішення прийме Вища рада правосуддя за наслідками такого розгляду, то це уже дискреція Вищої ради правосуддя.

Знов-таки для того, щоб було зрозуміло я, припустимо, процитую вам зараз як звучить норма в рішенні Європейського суду з прав людини в питаннях, коли суд застосовує або визнає порушення 18 статті. До речі, таких справ проти України всього дві – це справа Луценка і справа Тимошенко.

От я цитую, припустимо, 271 пункт справу Тимошенко проти України, це розділ, де суд уже робить свої висновки. З огляду на те, що підстави, а, отже, мета попереднього ув'язнення заявниці залишалися незмінними до самого її засудження, суд вважає, що позбавлення її свободи впродовж всього цього строку було свавільним та незаконним. Тобто Європейський суд з прав людини надав юридичну оцінку діям судді Кіреєва і сказав, що позбавлення свободи Тимошенко впродовж всього цього строку було свавільним і незаконним. Чи є таке визначення достатньою підставою, щоб ВРП розглянуло дисциплінарне провадження проти судді? Я вважаю, що да. Судова інституція, юрисдикція якої визнана Україною, чітко сказала, суддя діяв свавільно і незаконно. Значить, ВРП повинна розглянути питання про відповідність судді. Не треба більше писати заяв чи щось ще робити. Як тільки це відбулось, ВРП повинно взяти це провадження до себе, розуміючи, що, по суті, відбувся істотний дисциплінарний проступок. І все. А яке уже

рішення буде ВРП з цього приводу, то це уже питання до Вищої ради правосуддя.

От про це мій закон, ні про що інше. Я ще раз підкреслюю, я би щиро хотів почути, якій саме статті Конституції нібито не відповідає такий законопроект. Ніякого автоматизму або зобов'язання Вищої ради правосуддя щось вчинити, окрім як розглянути це питання, закон не містить.

Якщо у колег є якісь додаткові питання до мене, будь ласка, я готовий ще раз пояснити свою позицію.

А я ще раз можу процитувати рішення Європейського суду: "Суд вважає, що позбавлення її свободи впродовж всього цього строку було свавільним та незаконним". Мені здається, що цього достатньо, щоб розглядати питання щодо дисциплінарної відповідальності судді за такі дії.

І я ще раз підкреслюю, це рішення ЄСПЛ, це рішення судової інституції. Це не рішення експертів, це не рішення грантажерів, це не рішення навіть Венеційської комісії. Це рішення судової інституції, юрисдикція якої визнається Україною. І ми насправді, ми зобов'язані як держава, для виконання наших міжнародних зобов'язань, ми зобов'язані реагувати на все, що зазначено в рішенні Європейського суду.

І це не питання, знаєте... Бо коли розглядають по інших статтях... До речі, я звертаю увагу, що мова іде не про всі рішення ЄСПЛ. Бо дійсно деколи, навіть коли встановлюються порушення по 6 статті, ЄСПЛ пише, що були допущені там якісь речі, а тут мова іде про свавільність і незаконність рішень. Тобто це абсолютно інша історія. Неодноразово в своїх рішеннях по 18 статті ЄСПЛ писав, що це особлива стаття, яка дуже рідко застосовується, дуже високий рівень доведення, доказування по цих категоріях справ і так далі.

Саме тому, розуміючи це все, я, і скажу ще раз, врахувавши попередню позицію нашого комітету, я поправив той закон, який я вносив. І зараз просто кажу, що така ситуація, напевно, і за юридичною, і за будь-якою іншою логікою повинна бути предметом розгляду у Вищій раді правосуддя. А яке

вже рішення прийме Вища рада правосуддя, це вже, я ж кажу ще раз, питання до них.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Ольга Володимирівна Совгіря, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, по-перше, Сергію Володимировичу, ви свідомо чи несвідомо, не знаю, але трошки дезінформуєте комітет щодо того, що ви поправляєте тільки одну статтю. Справа в тому, що ви пропонуєте змінити формулювання частини першої статті 106 Закону "Про судоустрій і статус суддів". Із того, яка є зараз, суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з таких підстав (*Не чути*) підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, при чому туди ви пропонуєте підвести всі ті підстави, які передбачені наразі частиною першою статті 106. Це по-перше.

По-друге, знов-таки статтю 109 ви формулюєте як істотним дисциплінарним проступком, що є несумісним зі статусом судді та виявляє його невідповідність займаній посаді, є винесення суддею рішення з порушенням і так далі статті 18 конвенції. Тобто сам факт винесення суддею рішення, без встановлення вини такого судді і інших обставин, ви пропонуєте вважати вже істотним дисциплінарним проступком. Це по-перше.

По-друге, колеги, ми зверталися до Вищої ради правосуддя щодо їх позиції щодо цього законопроекту. Вища рада правосуддя надала негативний висновок щодо цього законопроекту від 21 травня 2020 року і наголосили, що відповідальність суддів, спричинена негативним рішенням ЄСПЛ, повинна ґрунтуватися виключно на висновку національного суду про наявність умислу або грубої недбалості в діях судді. А рішення ЄСПЛ не може використовуватися як єдина підстава для відповідальності суддів.

Також на цьому ж наголошується у висновку Венеційської комісії (amicus curiae brief) для Конституційного Суду Республіки Молдова, на яке є посилання в проекті висновку комітету, який вам надано.

Взагалі проект висновку комітету щодо неконституційності цього законопроекту нараховує 8 сторінок. Я окремі аргументи озвучу.

По-перше, в умовах, коли суддя зв'язаний законом та судовою практикою Верховного Суду, динамічною і юридичною практикою, а також за умов відсутності практики ЄСПЛ щодо певних питань, не завжди будь-яке порушення конвенції, в тому числі щодо питань пропорційності та умов, де діяв суддівський розсуд, може свідчити про дії, які несумісні зі статусом судді. Тому наявність норми, яка не обмежує чіткими підставами для притягнення судді до відповідальності, є знов-таки порушенням юридичної визначеності.

Також хочу наголосити, що встановлення ЄСПЛ порушення конвенції в рішеннях національних судів досить часто зумовлюється комплексними причинами, зокрема недосконалим законодавством, яким мав керуватися суддя під час постановлення того або іншого рішення.

Всі інші мотиви, викладені в проекті висновку комітету, який вам наданий і, я сподіваюсь, з яким ви ознайомилися. І я пропоную визнати цей законопроект цей законопроект таким, що суперечить статті 126 Конституції України, в якій, зокрема, визначено, що незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією та законами України, і вплив на суддю в будь-який спосіб забороняється, суддю не може бути притягнуто до відповідальності за ухвалене ним судові рішення, за винятком вчинення злочину чи дисциплінарного проступку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Я зараз надам слово народним депутатам. Якщо ви не заважаєте, до нас під'єднався голова Вищої ради правосуддя Андрій Анатолійович Овсієнко. Я

думаю, що давайте послухаємо його позицію, а після цього перейдемо до обговорення.

Андрій Анатолійович, будь ласка.

ОВСІЄНКО А.А. Доброго дня, шановні колеги! Дякую за можливість прийняти участь у засіданні комітету. Я в доповнення до позиції Ольги Совгирі, яка доповіла фактично основну частину консультативного висновку, хочу дещо змістити акцент на інше.

Законопроектом 3104 пропонується доповнити статтю 106 частину першу, яка визначає види дисциплінарних проступків двома окремими складами. Це констатація Європейським судом порушення статті 18 конвенції і перегляд рішення судом апеляційної інстанції, зокрема, який залишив без змін рішення національного суду першої інстанції з таким порушенням констатованим Європейським судом з прав людини. Тобто пропонується доповнити двома окремими складами дисциплінарного проступку, автоматично віднісши їх до категорії істотного дисциплінарного проступку відповідно до частини дев'ятої статті 109 Закону "Про судоустрій і статус суддів".

Ми у своєму консультативному висновку зробили акцент на тому, що необхідності доповнення такими нормами немає, оскільки пункт 4 частини першої статті 106 визначає підстави притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, це порушення прав основоположних свобод. При цьому види істотного дисциплінарного проступку, визначені пунктами 1-7 статті 109 частини дев'ятої, дають підстави для кваліфікації за умови добросовісного тлумачення норми визнати за певних обставин, які дають такі підстави з порушення статті 18, констатованим Європейським судом з прав людини, істотним дисциплінарним проступком. Тому оцінка фактів та обставин, які послуговували підставою для визнання порушення Україною своїх зобов'язань, зокрема щодо дотримання статті 18 конвенції, може бути кваліфікований як істотний дисциплінарний проступок та як дисциплінарний

проступок за умови чинного регулювання інституту дисциплінарної відповідальності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Анатолійович.

Народний депутат Бабій, потім народний депутат Власенко. Потім народний депутат Калаур, потім Дирдін.

БАБІЙ Р.В. Сергій Володимирович пояснив концепцію, яку він закладав у законопроект на підкомітеті, і зараз колегам теж у своїй презентації законопроекту теж пояснив, тобто він робить акцент на дискреції ВРП у цьому питанні, незалежно від того... від, власне, факту рішення Європейського суду.

Але ж давайте почитаємо статтю 109, яку пропонує автор доповнити новою частиною дев'ять з позначкою "1": "Істотним дисциплінарним проступком, що є несумісним зі статусом судді та виявляє його невідповідність займаній посаді, є винесення суддею рішення з порушенням статті 18 конвенції... " і далі по тексту.

Тобто я особисто переконаний, що тут немає ніякої дискреції ВРП. Тобто достатньо, виходячи із змісту цієї норми, достатньо мати рішення ЄСПЛ відповідне, і вже сама норма надає йому ознаки несумісності зі статусом судді і невідповідності займаній посаді.

Тому підтримую позицію, запропоновану головою профільного підкомітету, що дійсно цей законопроект, ну, автор, можливо, намагався виправити в порівнянні з першим варіантом, але все ж таки по суті залишилась та сама норма, тільки, ну, трошки завуальована. Підтримую позицію, що він не відповідає цій частині Конституції, а саме тій нормі, що суддя не може бути притягнутий до відповідальності за винесене ним судове рішення. І знову ж таки поділяю позицію, яку висловив Андрій Анатолійович, голова ВРП, про те, що, на моє переконання, чинне

регулювання дозволяє притягувати суддю до відповідальності, в тому числі на підставі от рішення, наявності такого рішення ЄСПЛ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую .

Народний депутат Власенко, потім Калаур.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голову.

Я дозволю собі відреагувати на коментарі. Я хочу подякувати голові Вищої ради правосуддя за коментар. Бо що він сказав, він сказав, що і так без змін в закон, ну, можна здійснити те, що я хочу регламентувати законом. Але у мене тоді питання з точки зору логіки і здорового глузду. Якщо частина колег говорить, що я пропоную щось неконституційне, а голова ВРП говорить, ні, це і так можна зробити без змін до закону, то де логіка, колеги? То де логіка? Тобто питання іде в надмірному регулюванні чи питання іде в неконституційності? Це перше.

Друге. Я ще раз, при всій повазі до всіх колег, при всій повазі до всіх колег, давайте цитувати норми Конституції повністю, не там, де нам хочеться переривати і далі не цитувати. Неодноразово згадувалася частина четверта статті 126, читаю з книжки, з Конституції: "Суддю не може бути притягнуто до відповідальності за ухвалене ним судові рішення". Далі стоїть кома і написано: "за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку". Це перше.

Друге. Ольга Володимирівна зазначила наступне, що як це немає вини, ніким не встановлена вина, а ми вже когось там кудись притягуємо. Я ще раз цитую рішення Європейського суду. Суд вважає, що позбавлення її, Тимошенко, свободи впродовж всього цього строку було свавільним. Вина є чи немає? Свавільним та незаконним. Звичайно, є, якщо він свавільно це зробив, не по закону, то вина встановлена вже рішенням суду. Рішенням суду. Я розумію, що це не національний суд, але це такий самий суд,

юрисдикція якого визнається країною. І все, що написав Європейський суд з прав людини, визнається Україною як державою. А він написав: це було свавільно і незаконно.

У мене склалося стійке враження, що Ольга Володимирівна не розуміє, бо у висновку вона написала всяких нісенітниць, які не стосуються рішень ЄСПЛ по статті 18. Я в 158 раз кажу, мова йде про статтю 18 ЄСПЛ і все, ні про 6-у, ні про 5-у окремо від 18-ї, бо 18-а сама не застосовується, вона застосовується в сукупності з 6-ю і 5-ю. А коли мова йде про 18-у, то суд завжди говорить, Європейський суд з прав людини говорить: у нас окремі підвищені, підвищені стандарти доказування, у нас окрема процедура і ми завжди встановлюємо, чи суддя діяв свавільно, чи несвавільно. Бо 18-а лише тоді застосовується, коли суд діяв всупереч вимогам національного законодавства, всупереч. По-інакшому воно не буває.

Тому я ще раз підкреслюю, знову-таки, що сказав колега Бабій, його не влаштовує, що це дисциплінарний проступок, який є несумісний із статусом судді. О'кей, немає питань. Давайте на другому читанні приберемо "несумісний із статусом судді" і у нас получится, що істотним дисциплінарним проступком є винесення суддею рішення з порушенням і так далі. Але це можливо виправити, це має бути дискусія навколо цього. Можливо, колега Бабій правий, можливо, ні, обговоримо це, вирішимо і воно піде. І немає жодних з цим проблем. Немає з цим жодних проблем. Де неконституційність, мені покажіть?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Народний депутат Калаур, потім Дирдін.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Андрій Євгенович.

У мене загалом не так промова, скільки питання до Сергія Володимировича.

Наскільки от така підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності судді є поширена в європейській практиці? Чи Україна буде просто піонером в цьому відношенні?

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Насправді, наскільки мені відомо, всього існує близько, напевно, 20, може, всього рішень Європейського суду з прав людини по 18 статті.

Зазвичай ці рішення стосуються держав, в яких немає чесного правосуддя і в яких правосуддя, очевидно, є залежним. Зокрема, мова іде про такі держави, як Російська Федерація, Азербайджан і Україна періоду Януковича. Тобто, звичайно, що не буде Росія притягати суддів до відповідальності, які, виконуючи вказівки політичного керівництва Російської Федерації, неправосудно здійснюють дії по відношенню до політичних опонентів режиму. Звичайно, Азербайджан не буде також це робити. Тому сказати про те, що можуть бути якісь аналоги...

І ще є Туреччина, вибачте, ще є Туреччина, по Туреччині є низка рішень ЄСПЛ по 18 статті. Але теж, при всій повазі до Туреччини, в усіх документах Ради Європи ця країна з обмеженою незалежністю судової системи.

Тому, звичайно, що немає таких речей. І я ще раз підкреслюю, за станом на сьогодні, я розумію, що в такий спосіб закон не буде мати зворотної сили і ми не притягнемо Кірієва, ми не притягнемо тих суддів, які Юру Луценка судили, до відповідальності. Але якщо суддя буде знати, що за рішення, які є, очевидно, незаконними, його звільнять з посади, то він не буде таких рішень виносити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Колеги, дивіться, я висловлював позицію свою власну щодо законопроекту колеги Власенка. Я розумію даний законопроект, що він... це історія минулого, 14-й рік. Я підтримую позицію і Ольги Совгирі, і голови ВРП, і інших колег, які вважають, що даний законопроект є, на погляд, неконституційним....

Але я хотів би звернути увагу трошки на інший акцент. Якщо ми говоримо про цей законопроект, він іде в контексті кримінальної справи Юлії Тимошенко. Я хочу вам нагадати, що... Дякую, що ви мене не перебиваєте. Я хочу вам нагадати, що Верховна Рада... 22 лютого 2014 року було парламентом прийнято теж рішення на підставі пункту 33 частини першої статті 85 Конституції України, це парламентський контроль, про те, що постановляє Державній пенітенціарній службі України негайно звільнити Тимошенко Юлію Володимирівну, ну, далі, засуджену вироком Печерського районного суду міста Києва від 11 жовтня 2011 року. Ця постанова набирає чинності з моменту її прийняття.

І рішення Європейського суду, на який посилається пан Сергій, про те, що дана справа була політично вмотивованою. Рішення парламенту від 22 лютого 14-го року теж, що рішення, судове рішення, вирок щодо Юлії Тимошенко було політично вмотивованим і парламент з цього приводу прийняв рішення, політичне рішення щодо звільнення від відбування покарання. А потім вже були судові провадження, справи було переглянуто і справи було закрито, визнано такими, що Юлія Володимирівна, в неї було покарання.

Але я просто звернувся до цієї історії, що вона є, на мій погляд, політичною. І я вважаю, що якщо навіть суддя і допустив помилку, судову помилку, то треба тут розібратися, яка помилка, це є об'єктивна помилка або суб'єктивна це помилка. Якщо діюча редакція Закону України "Про судоустрій і статус судді" визначає те, що по кожній справі, по якій

притягається суддя до дисциплінарної відповідальності, то там кожна справа вона вивчається, всі деталі, і потім уже по процедурі ВРП приймає рішення – підлягає відповідальності чи не підлягає відповідальності.

В тому формулюванні, яке було запропоноване колегою до даного законопроекту, то навіть якщо буде рішення людини визначити, що була порушена стаття 18, то це вже буде для ВРП обов'язком звільнити цього суддю, але навіть без визначення було чи не було порушення.

Хоча, на мій погляд, мені здається, що діюча редакція закону в частині притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, до істотної дисциплінарної відповідальності, яка визначається законодавством, то, на мій погляд, от частина дев'ята і пункт 7, що за будь-яких фактів суддя інше грубе порушення закону, що підриває суспільну довіру до суду. Тобто навіть у такому контексті, на який звертає увагу Сергій Власенко, то здається, що навіть якщо і суддя умисно допустив порушення статті 18 конвенції, то якщо було таке звернення зі сторони захисту в майбутньому чи теоретично, то під цю зараз статтю можна буде і притягнути особу. В даному випадку я вважаю, що в такому формулюванні воно є неконституційним і, на мій погляд, є політичним даний законопроект щодо конкретної справи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Маслов, будь ласка.

Сергій Владиславович? Правильно?

СОБОЛЄВ С.В. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, після народного депутата Маслова. Зараз народний депутат Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, в мене з цього приводу є своя позиція, мабуть, що. Я вважаю, що даний законопроект не відповідає частині десятій статті 131 Конституції України і поясню чому.

З запропонованого законопроекту виходить, що винесення суддею рішення з порушенням статті 18 чітко зазначено встановлює Європейський суд з прав людини, що в свою чергу відноситься згідно даного законопроекту до істотного дисциплінарного поступку, що є несумісним за статусом судді і виявляє його невідповідність займаній посаді.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Денис, вибачте. Ви сказали, яка стаття Конституції?

МАСЛОВ Д.В. Частина десята статті 131 Конституції...

ВЛАСЕНКО С.В. А, 131-ї. Вибачте, вибачте.

МАСЛОВ Д.В. Да, 131-а. Пояснюю чому. Згідно цієї норми в системі правосуддя, мається на увазі система правосуддя України, створюються відповідні органи, які займаються в тому числі питаннями притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів. Це дискреція відповідних органів, які утворюються в системі правосуддя України. Запропонований законопроект містить положення, які суперечать цьому, тому що питання наявності вини фактично і істотності дисциплінарного проступку, і несумісності за статусом судді за даним законопроектом встановлює Європейський суд з прав людини, не залишаючи дискреції нашим органам створеним в системі правосуддя України.

І, підтримуючи попередніх виступаючих, можу сказати, що на сьогоднішній день дійсно в законодавстві України достатньо важелів для того, щоб притягати до дисциплінарної відповідальності в тому числі за

порушення прав людини, суддів, які виносять відповідні рішення або вчиняють такі дії.

Окрім того, що стосується самої статті 18, як правильно було зазначено, її історія показує, що на сьогоднішній день стосовно України є лише два рішення, що, на мою думку, свідчить про, ну, масштабність цієї проблеми, що є лише два такі рішення.

І окрім того, хочу звернути увагу, якщо я не помиляюсь, справа Мерабішвілі, там було встановлено порушення статті 18 дев'ятьма голосами проти восьми в рішенні Європейського суду з прав людини, що да, що дійсно означає те, що навіть порушення не завжди Європейський суд з прав людини встановлює так однозначно. І це тим більше свідчить про те, що це не може бути підставою, точніше це не може бути істотним дисциплінарним проступком, що є несумісним зі статусом судді та виявляє його невідповідність займаній посаді, фактично автоматично без дискреції наших внутрішніх органів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Соболєв, потім Власенко, потім пропоную переходити до голосування.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я хотів би розділити два питання.

Власне, останній виступаючий підштовхнув мене до думки, що ми, можливо, в такій логіці підемо за Російською Федерацією, і порушуючи наші зобов'язання перед Парламентською асамблеєю Ради Європи, приймемо рішення про те, що рішення Європейського суду з прав людини на території України виконуються лише в тій частині, яка не протирічить рішенню Конституційного Суду України.

Ми так дуже далеко зайдемо. Ви знаєте, що це зараз є одна з підстав взагалі зупинення членства Російської Федерації в Раді Європи, то я думаю,

що ми за цією логікою, якщо будемо далі коментувати законодавство, в тому числі, рішення Європейського суду з прав людини, ми якраз закінчимо наше перебування в Парламентській асамблеї Ради Європи. І я думаю, що це буде гарний приклад, от сьогоднішній наш розгляд, для того, щоб це питання підняти саме до Парламентської асамблеї Ради Європи, яким чином ми регулюємо питання рішень Європейського суду з прав людини. Це перша частина.

Друга частина. Да, дійсно, рішення Європейського суду з прав людини далі повинні бути імплементовані відповідними органами. Якщо це стосується частини нанесеної шкоди, якщо це стосується виправлення неправосудних рішень, відповідні рішення ухвалюють українські суди. І така практика є. І тому тут ніякого протиріччя немає.

Тепер стосовно притягнення до дисциплінарної відповідальності. Будь ласка, відкрийте останнє рішення, я думаю, там присутній голова ВРП, ВРП від 2 березня цього року, я хочу його процитувати, воно дуже цікаве. Це стосовно судді Ємельянова. При цьому я одразу заявляю, я абсолютно підтримую рішення ВРП стосовно судді Артура Ємельянова. За що ж його притягнули до дисциплінарної відповідальності? Вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе, що систематично нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

А тепер конкретні факти, які лягли в основу цього рішення. Подання надійшло від Другої Дисциплінарної палати ВРП, його подали ще 4 червня. Друга Дисциплінарна палата ВРП дійшла висновку, що на той час голова ради суддів господарських судів та заступник голови Вищого госпсуду Ємельянов використовував своє службове становище і чинив неправомірний вплив на суддів госпсуду Києва. Крім того, він втручався у вирішення конкретних судових справ з суддею госпсуду, перешкоджав здійсненню судами правосуддя, чинив тиск на суддів шляхом спонукання, по грошам кажу, та іншого протиправного впливу. Жодного посилення на відповідні

рішення суддів українських, які підтвердили всі ці факти, які перелічені в рішенні ВРП, немає. Тому ми розуміємо, що це рішення ВРП ухвалювало виключно на підставі викладених фактів і посилаючись саме на суттєвий дисциплінарний факт порушення, який був. Тому мене взагалі дивує питання постановки конституційності або неконституційності в частині того, що ми ухвалюємо законопроект, який, можливо, стане законом, який зобов'язує Вищу раду правосуддя ухвалювати рішення стосовно суттєвого порушення, яке вчинив суддя саме у вигляді дисциплінарного порушення, а не рішення суду українського, яке підкріплюється рішенням Європейського суду з прав людини саме в частині порушення відповідної статті, про яку, власне, і застерігає автор законопроекту. Тому мені здається, що безвідносно того, хто як відноситься до конкретних осіб, політиків, є конкретні дуже чіткі норми цього закону, законопроекту поки що, які встановлюють, яким чином це буде працювати.

І останнє. Посилання мого колеги на так зване політичне рішення Верховної Ради я хотів би, щоб він доповнив зверненням в Конституційний Суд України, наскільки ж я розумію, немає рішення Конституційного Суду України, який би визнав постанову Верховної Ради такою, яка не відповідає Конституції і такою, яка станом на сьогодні не діє. Станом на сьогодні ця постанова діє, вона є неоскаржена в Конституційному Суді. Тому вибачте, колего, ви не маєте права посилатися і свої домисли викладати в своєму виступі, чи було тоді рішення Верховної Ради законним або незаконним, політизованим або неполітизованим. Покажіть і покладіть мені на стіл рішення Конституційного Суду, яке би ви оскаржили те рішення Верховної Ради. Тому безвідносно того, стосовно кого буде далі діяти цей закон, а мій колега Власенко чітко визначив, що цей закон не має зворотності у часі.

Я вважаю, що саме ухвалення такого законопроекту дозволяє абсолютно чітко будь-якому судді, який вступив на посаду судді України, виносити рішення іменем України, розуміючи, що в разі, якщо такі рішення

будуть скасовані Європейським судом з прав людини на підставі 18 статті відповідного пункту, це є наслідки саме такі.

І останнє. Останні події, які відбуваються з Головою Конституційного Суду... Я знову-таки не хочу давати оцінку цим подіям, нехай їх оскаржать в Конституційному Суді, стосовно рішень Президента України щодо відсторонення судді Конституційного Суду. Бо це не лише його зняття з посади Голови Конституційного Суду, а ви знаєте, що це автоматично згідно з законом тягне за собою відсторонення фактично і позбавлення його повноважень судді Конституційного Суду. Бо такий випадок у нас був з Шевчуком. Зараз такий випадок є з указами Президента стосовно нинішнього Голови Конституційного Суду.

До чого я веду. Мій законопроект, який я подавав у свій час, який поспробував врегулювати це питання, він стосувався і суддів Конституційного Суду, щодо притягнення їх до дисциплінарної відповідальності. Я дуже добре пам'ятаю обговорення на комітеті, коли всі представники парламентської більшості категорично заперечували проти можливості притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів Конституційного Суду, які вчиняють такі дії. Але тепер Президент фактично притягає до відповідальності Голову Конституційного Суду, що може бути наслідком відсторонення його не лише від посади Голови Конституційного Суду, але фактично і позбавлення статусу судді Конституційного Суду.

Тому я хотів би, щоб подвійна, потрібна мораль, яка використовується, на жаль, в практиці життя за ці півтора року, припинилась, і ми все це регулювали законом, а не указами Президента, які не визначені в правовому полі України стосовно Конституційного Суду. І тому я вважаю, що мій колега Власенко робить абсолютно правильну роботу, яка абсолютно відповідає Конституції. Вона визначає параметри, вона визначає абсолютно чіткі норми. І те, що я навів як приклад Вищої ради правосуддя, який вчиняв ці дії не за рішеннями українських судів, Європейського суду з прав людини, а оціночними твердженнями, які були ухвалені відповідною Дисциплінарною

палатною, які потім підтвердили в самому засіданні Вищої ради правосуддя стосовно судді Ємельянова, були не свавіллям, не доброю або злою волею Вищої ради правосуддя, щоб воно регулювалось чіткою нормою закону, від якої Вища рада правосуддя не могла б відступити.

Я вважаю, такі факти є безпрецедентними. А саме факт порушення саме тих норм, які застерігає мій колега Власенко, і я думаю, що цей законопроект має не просто право на існування, а це лише перший крок в тому, щоб ми далі розвивали цю процедуру законного, конституційного порядку відсторонення від посади суддів, які забули для чого вони призначалися в статус судді, які б абсолютно чітко розуміли на майбутнє, я ще раз підкреслюю, на майбутнє, бо якби в цій частині було порушення Конституції, я б розумів, а на майбутнє розуміли, що кожна їх дія, яка протирічить законодавству України, буде мати відповідні наслідки.

Тому я прошу підтримати рішення про внесення в порядок денний цього питання сесії і його розгляд.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Зараз народний депутат Власенко. Але я, Сергій Володимирович, зі всією повагою, ви кілька раз виступали з цього питання, якщо можна,десь скоротити виступ. Потім народний депутат Маслов, потім Дирдін.

Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Я спробую скоротити. Пан Максим Дирдін підняв важливе питання, на нього декілька разів відреагував Сергій Владиславович Соболев. Просто пан Максим не зрозумів сенсу законопроекту. Це, дійсно, це законопроект не про минуле, це законопроект про майбутнє. І я наводжу приклади у справі Тимошенко лише тому, що всього два у нас рішення є по Україні. Це справа Тимошенко і справа Луценка. Тому це просто приклади для того, щоб ви

зрозуміли, бо в мене стійке враження, що члени комітету не розуміють, що таке 18 стаття Європейської конвенції з прав людини. І тому я наводжу приклади, цитуючи судові рішення. Можливо, я неправий і, можливо, колеги все знають, хоча у мене стійке враження, що не розуміє як мінімум половина членів комітету про специфіку статті 18 Європейської конвенції з прав людини.

Коли Денис Маслов говорить про те, що там 9 на 8 було рішення чи 3 на 2, послухайте, яка різниця? У нас рішення в судах, якщо слухають рік, то приймають два проти одного. Але це ж не означає, що воно перестало бути рішенням судовим. Звичайно, це судові рішення. Яка різниця, хто як голосував? Це другий момент.

Третій момент. Позиція, яку висловив Денис Маслов, вона говорить про те, що ВРП, вона вільна від усього і має дискрецію стовідсотково. А скажіть мені, будь ласка, а якщо був би вирок українського суду по судді, який ще незвільнений з посади, чи зобов'язана була би ВРП цим вирокom керуватись? Відповідь, конечно, да. Конечно, да.

А скажіть мені, будь ласка, а яка різниця в статусі між судовим рішенням українського суду і Європейського суду з прав людини? А відповідь – ніякої. І те, і те судові рішення, яке є обов'язковим на території України. І одне, і друге.

Я ще раз процитую, як звучать рішення, просто звучать рішення у справі по 18 статті. Суд вважає, що позбавлення її свободи впродовж всього цього строку було свавільним, тобто суддя діяв свавільно, і незаконним, тобто суддя діяв незаконно. І це вже встановлено судом! І не треба нікому нічого другий раз доводити, чи діяв Кіреєв, як приклад Кіреєв, свавільно. Що ВРП скаже, що він діяв не свавільно? Так уже суд встановив, що свавільно він діяв і незаконно він діяв.

Тому в таких випадках, я ще раз, Максиме, це питання на майбутнє. От, до речі, я вдячний комітету, вдячний голові комітету за підтримку 2063. 2063, воно так само, цей законопроект було повністю навіяно справою Тимошенко.

Повністю! От весь непотріб, всі ці проблеми, які ми мали із захистом у справі Тимошенко, вони були віддзеркалені в законопроекті 2063, який був підтриманий Верховною Радою, по-моєму, вперше там 350 голосів. Я дякую всім колегам.

Так само і цей закон, законопроект, пробачте, нав'язаний справою Тимошенко, абсолютно очевидно. Абсолютно очевидно! І я вважаю, що люди, які виносили вирoki так, як їх виносив Кіреєв, повинні вилітати із судової системи. Так, я не можу, не маю права і підстав розповсюджувати цей закон зворотно в часі. Так, не можу цього зробити. І Кіреєв, на жаль, не потрапить під дію цього закону, навіть якби цей закон був прийнятий. Але кожен суддя, приймаючи судові рішення, повинен розуміти, що якщо факт його свавілля буде встановлений Європейським судом з прав людини, то він вилетить з посади з високою долею імовірності. І він повинен буде... Він повинен це розуміти. Тому що, я ще раз підкреслюю: Європейський суд з прав людини – це такий самий суд, юрисдикція якого визнається Україною. І якщо він встановив факти і обставини, ми не можемо ставити їх під сумнів, незважаючи на те, чи воно було 9 на 8, чи 15 на 0. Це не грає жодної ролі. Суд встановив – значить, воно повинно бути виконано. Крапка! Крапка! Немає ніякої іншої логіки.

І я би ще раз хотів підтримати колегу Соболева і зазначити, що постанова від 22 лютого 2014 року не має жодних політичних ознак, це абсолютно юридична постанова, логіка її була дуже проста. До речі, там є посилення не лише на рішення ЄСПЛ, а і на рішення Комітету міністрів Ради Європи, який згідно з конвенціями, з Європейською конвенцією з прав людини відповідає за виконання рішень ЄСПЛ. Комітет міністрів Ради Європи неодноразово звертався до держави Україна з вимогою виконати рішення ЄСПЛ і звільнити Тимошенко. Президент Янукович відмовлявся це робити, Міністерство юстиції його відмовлялося це робити, пенітенціарна служба Януковича відмовлялася це робити, українські суди, підконтрольні Януковичу, відмовлялися це робити. І Верховна Рада, скориставшись правом

парламентського контролю, від імені держави виконала рішення ЄСПЛ так, як того вимагав Комітет міністрів Ради Європи, який за конвенцією відповідає за виконання рішень. Абсолютно юридична процедура, і ви праві, пане Максиме, сказавши, що після цього на спільному засіданні всіх палат Верховного Суду вперше в історії України по кримінальних справах справа Тимошенко була закрита, 6 пункт 1 – відсутність події злочину. 6 пункт 1, не 6 пункт 2, 6 пункт 1 знов-таки вперше в історії України, і, я думаю, єдине в історії України на рівні Верховного Суду, закривалася ця справа. Тому знову, ще раз, дійсно це нав'язано справою Тимошенко, але це погляд в майбутнє, не в минуле. І я би хотів, щоб кожен суддя, приймаючи будь-яке рішення іменем України, розумів, що за будь-яке неправосудне рішення, за кожне неправосудне рішення він буде нести дисциплінарну відповідальність. Яку вже? Це інше питання, це дискреція ВРП, хай вони визначаються в залежності, дійсно я погоджуюся і з колегою Масловим, і з колегою Дирдіним, в залежності від обставин, в залежності від якихось інших речей. Але, якщо судом уже встановлено, що суддя діяв свавільно і незаконно, тоді, як казав мій один колега, звиняйте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звиняємо.

Народний депутат Маслов, потім Дирдін, потім Фріс. І після цього переходимо до голосування. У нас ще багато питань.

МАСЛОВ Д.В. Ну, по-перше, дуже шкода, що пан Сергій Володимирович не розуміє різниці між підставою для звільнення судді, яка чітко закріплена статтею 126 Конституції України, – така підстава як вирок суду в кримінальній справі, як підстава саме для звільнення судді – і підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Тому, коли ви говорите, що рішення Європейського суду за статтею 18, де встановлено порушення статті 18 Конвенції, і вирок суду в кримінальній справі всередині є одним і тим самим, на жаль, ви не розумієте цього саме.

ВЛАСЕНКО С.В. А може, ви не розумієте? А може, ви якраз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я прошу.

МАСЛОВ Д.В. Сергій Володимирович, я слухав вас. Будь ласка, послушайте, майте терпіння і послухати тепер мене.

Що стосується 8 на 9, я просив би не пересмикувати голосування. Бо коли я говорив, я зауважив лише про те, що це характеризує ту обставину, що такі рішення приймаються в тому числі неоднозначно.

Що стосується ще одного попереднього виступаючого, колеги пана Соболєва Сергія Владиславовича. На жаль, для мене було надзвичайно дивно чути... Я з повагою, з великою повагою відношусь до Сергія Владиславовича як депутата з досвідом, але для мене дивно чути, коли пересмикується зміст моїх слів і говориться про те, що я говорю про можливість невиконання рішень Європейського суду, і порівнюється з Російською Федерацією і дозволом Конституційного Суду не виконувати рішення Європейського суду. В моєму виступі не було жодного слова про те, щоб будь-яким чином не виконувати рішення Європейського суду. Але ми маємо зрозуміти, що наш державний суверенітет в тому числі і полягає в тому, що національна судова гілка влади і судова система у нас підпорядковується українській Конституції, і в нас є в системі органів судової влади свої органи, які компетентні вирішувати питання щодо притягнення судді до дисциплінарної відповідальності і того виду, який застосовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я теж хотів би звернутися до колег, і в моєму виступі не було сказано нічого стосовно даної постанови від 22 лютого 2014 року, що воно є неконституційним або неправильним. Я тільки сказав про те, що таке рішення було прийнято Верховною Радою в той час. І я послався на те, що написано в цій постанові, я навіть процитую, чому я сказав, що це політично вмотивоване рішення. Тому що в самій постанові пишеться, цитую: "враховуючи політичну вмотивованість кримінального переслідування", а далі по тексту. Це перший момент.

ВЛАСЕНКО С.В. Це було встановлено Європейським судом, політичні мотиви...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, вас ніхто не перебивав.

ДИРДІН М.Є. Давайте, колеги, домовимося, що кожний, хто виступає, ми ж не перебиваємо нікого, вислуховуємо, занотовуємо нотатки і що ми хочемо сказати далі у виступі.

Я хочу сказати, що я не казав, що дане рішення Верховної Ради є неправильним або є неконституційним, я цього не сказав. І, будь ласка, це теж, слова мої не перекручуйте. Це перше.

Другий момент. Щодо самого тексту, це є політично вмотивоване кримінальне переслідування, в самому тексті написано, тобто це прийняв парламент, без питань.

Далі. Але я хочу ще раз звернути увагу колег і Сергія Власенка, що навіть в рішенні ЄСПЛ написано, це пункт 3, цитую: "Заявниця стверджує, зокрема, що її затримання було політично вмотивоване". Це теж момент. Це те, що ми кажемо про політично вмотивоване.

Далі. І в самому цьому рішенні ЄСПЛ, як я розумію це рішення, що цей пункт 6, де за цих підстав суд пише: "Постановляє одноголосно, що була

порушена стаття 18 Конвенції у поєднанні із статтею 5 Конвенції". Тобто не просто стаття 18, а вона була поєднана ще зі статтями...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Максиме, вибачте, 18-а ніколи не застосовується окремо, вона завжди поєднується або із 5-ю, або з 6-ю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, дякую. Давайте не будемо перебивати.

ДИРДІН М.Є. Ну, я в тому плані, що на мій погляд... До речі, я як адвокат в межах своїх можливостей я відслідковую цю справу, справу Тимошенко. Навіть ми з вами зустрічалися в Лук'янівському СІЗО, коли ви приходили до Юлії Тимошенко на зустріч із нею. Ви мене не пам'ятаєте, а я вас пам'ятаю добре.

Я пам'ятаю, як Юлію Володимирівну вели під конвоєм до цієї камери, де зустрічі із утриманими особами. Я читав... ну, знаю. Не так добре, як ви, але як адвокат я теж знаю. І вважаю, що в такому контексті, як ви пропонуєте цю норму застосувати і вставити для як істотне порушення є, на мій погляд, неконституційним. Це один момент.

Другий момент. Після 2014 року, от я кажу зі свого власного досвіду, що судді вже навчені досвідом 14-го року і досвідом так само і справи по Тимошенко, теж навчені. І я можу сказати, що кожен суддя, який виносить те або інше рішення, зокрема у кримінальних провадженнях, вони добре розуміють, що вони роблять. І 14-й рік судову систему... ну, навчилися оцінювати ризики, політичні ризики, і коли суд вступає в дію або вступає в політичні якісь там ігри. І той механізм, який каже Денис Маслов, на мій погляд, достатній для притягнення судді, щоб розібратися кожен справу окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Фріс, і переходимо до голосування.

СОБОЛЄВ С.В. І я так само прошу слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми вже ходимо по колу. Я, з усією повагою...

СОБОЛЄВ С.В. Ну, вибачте, всі виступали по 3-4 рази, я один раз виступав. Я прошу слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я надам слово, Сергій Владиславович, вам. Але ви знаєте, вже по другому, по третьому, колеги деякі по четвертому разу виступали. Тому народний депутат Фріс, потім Макаров, він підіймав руку, потім Соболев, і після цього голосуємо.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово.

Ви знаєте, в мене, от відверто я не великий фахівець в тлумаченні Конституції, але в мене сьогодні такий трошки виникає якийсь когнітивний дисонанс. З одної сторони, ми намагаємося сьогодні прийняти законопроект, який дозволить розблокувати роботу Вищої кваліфікаційної комісії суддів і збільшити кількість доброчесних і порядних суддів, які будуть приймати правосудні рішення, а, з другої сторони, ми чомусь ставимо під сумнів ту процедуру, як на мене, абсолютно безспірну процедуру шляхом внесення відповідних змін в національне законодавство, яке регламентує порядок істотного дисциплінарного проступку і в який спосіб відбувається потім дія відповідного органу Вищої ради правосуддя, яка має право потім на підставі вказаного і застосування вказаного порядку приймати рішення щодо притягнення відповідно судді до дисциплінарної відповідальності.

Я не можу погодитися з тим, що вказаний законопроект, який зараз озвучує і представляє автор Сергій Власенко, порушує певні норми

Конституції. На моє переконання, він, як інші законопроекти, де немає, дуже досить часто в нас немає юридичної визначеності під час того, коли ми розглядаємо висновки Головного науково-експертного управління. І ми подекуди, ну, беремо їх до уваги, а подекуди, в принципі, включаємо в порядок денний, даємо можливість все ж таки Верховній Раді прийняти відповідне рішення. Тому я би хотів, щоби ми, в принципі, свідомо підійшли до цього питання і обдумали ще раз перед тим, як будемо голосувати і приймати відповідне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Я трошки методичне питання хочу задати. Ми зараз так, якщо кожен законопроект будемо обговорювати, то ми ніколи не зберемося, ніколи не закінчимо нашу законодавчу роботу в комітеті. Я хочу звернути увагу, що в статті 94 повернення законопроекту, проекту іншого акта суб'єкту права законодавчої ініціативи в пункті 2 написано: підставами для повернення законопроекту, проекту іншого акта без його виключення... включення до порядку денного та розгляду на пленарному засіданні є висновки комітету, до предмету відання якого належить питання конституційного права про те, що законопроект суперечить положенням Конституції України, крім випадків, коли він стосується внесення змін до Конституції України.

От ніде, ні в цій статті, ні в інших статтях, не написано, що комітет, до предметів відання якого належить питання конституційного права, тобто Комітет правової політики у даному випадку, розглядає тільки проекти, які розписані на нього як на головний комітет. Тут мається на увазі всі законопроекти, які подаються, які реєструються у Верховній Раді.

Що ми зараз маємо. Ми розглядаємо протягом всього строку нашої каденції, принаймні останній рік, більше, на предмет конституційності тільки законопроекти, в яких наш комітет є головним. У результаті заходить велика кількість законопроектів інших комітетів, де очевидно в Конституції написано: не можна, а в законопроекті написано: можна, або в Конституції написано: не можна забороняти, а в законопроекті написано: забороняється. От у таких випадках очевидності суперечності Конституції ми повинні дати свій висновок і направити його до головного комітету. Головний комітет, бачачи таку інформацію від Комітету правової політики, далі приймає рішення повернути його суб'єкту подання, власне, для... у даному випадку народному депутату, Кабінету Міністрів чи іноді буває і Президенту.

У ситуації, коли ми розглядаємо дуже прискіпливо тільки законопроекти, які подають депутати, Президент і Кабінет Міністрів і які попадають до відання нашого комітету як головного, ми дуже сильно піднімає планку і виходимо від очевидної суперечності Конституції до тлумачення можливих нюансів такого, знаєте, високих матерій, там переходимо до питання правової невизначеності, тлумачимо там якісь доктрини Конституції. Не про це йдеться в Регламенті. А в результаті от ми отримуємо таке, знаєте, вибіркоче... Є вибіркоче правосуддя, а у нас тут вибіркова неконституційність. Тобто ми зараз атакуємо тільки законопроекти, які подаються в наш комітет як головний. Атакуємо законопроекти, хотів сказати, тільки членів не коаліції, не членів монобільшості, але хочу сказати, що один раз був випадок, коли і президентський ми розглядали на предмет конституційності чи неконституційності. Але в будь-якому випадку тільки наші законопроекти.

Тому на фоні того, що подається у Верховну Раду протягом, наприклад, останнього тижня то можна сказати, що наші законопроекти, які подають члени нашого комітету, є найбільш конституційними, найбільш вишуканими, найбільш виваженими. І ми не можемо допустити, щоб шляхом визнання його таким, що суперечить Конституції, ми починали відхиляти

законопроекти, які нам просто не подобаються. Як це, на жаль, відбулося з законопроектами, які ми слухали сьогодні першими.

У даному випадку, якщо є дискусія стосовно його неконституційності на рівні високих матерій, на рівні доктрин, то я пропоную не приймати рішення про відхилення його, про повернення суб'єкту законодавчої ініціативи, якщо це не очевидно. Якщо тільки недоцільність є основною фактичною причиною його неприйняття. А включати його в порядок денний. І якщо він не подобається, далі його відхилити.

Тобто не зловживати правом визнавати такі законопроекти такими, що суперечать Конституції. І якщо ми будемо так сильно, прискіпливо займатися розглядом законопроектів, які подаються членами комітету, то давайте тоді дамо відповідь цьому члену комітету, мені і всім іншим членам комітету, чому ми розглядаємо тільки законопроекти, які заходять до нас як законопроекти, де ми головні?

Чому тоді ми не виконуємо функцію, передбачену Регламентом, і не розглядаємо на неконституційність інші законопроекти, які очевидно неконституційні? Це тоді підкомітет не працює? Чи я не знаю, голова повинен доручити підкомітету? Чи підкомітет сам повинен це робити? Давайте тоді з цим визначатися. І залишимо у спокої законопроекти членів нашого комітету, і будемо їх рекомендувати до... включити до порядку денного, якщо немає очевидної, очевидної, ще раз підкреслюю, неконституційності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Я ще раз нагадую всім головам підкомітетів, що це ваше право брати будь-який законопроект в межах Регламенту і розглядати його, навіть якщо наш комітет не є, не визначений як головний, це право надалі підкомітету рекомендувати комітету нашому приймати висновки і направляти до інших

комітетів. Це наше право, і будь-який підкомітет може цим правом скористатися.

Я надаю слово Сергію Владиславовичу Соболеву, після цього переходимо до голосування.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, у мене три пункти.

Пункт номер 1. Ті, хто наївно думає, що 14-й рік чомусь навчив нерадивих суддів, глибоко помиляються. 19-й рік, суддя запорізького суду районного виносить рішення стосовно секретаря ради, який став виконуючим обов'язки голови сільської ради, підкреслюю, сільської ради, через відсторонення голови цієї ради. Обвинувачення: це спроба захоплення державної влади в селі Наталівка Запорізького району. 56 діб секретар жінка відсиділа в КПЗ. Звільнена рішенням апеляції. Визнана невинною. Відсутність складу злочину, події злочину, ця людина зараз керує цією радою. Суддя, яка ухвалювала це рішення, далі виконує свої повноваження, не дивлячись на всі мої звернення, ВРП не реагує на це питання.

Друге питання. Я ще раз кажу про рішення ВРП від 2 березня про звільнення, чуєте мене, звільнення Ємельянова без рішення суду. Тому що це дозволяє робити ВРП Конституція України. Є дві умови звільнення судді: за рішенням суду, який встановлює факт злочину, або за дисциплінарний суттєвий вчинок, який встановлює ВРП. Так-от я не хотів би і я думаю так само, як ви всі і громадяни України, що ВРП свавільно встановлювала, коли є такий дисциплінарний, а коли немає такого дисциплінарного вчинку, який тягне на звільнення. А повинні бути рамки, визначені законом України, коли ВРП зобов'язана ухвалювати таке рішення. І цей законопроект якраз дозволяє це зробити.

І останнє – третій пункт. Я ні в якому разі не звинувачую моїх колег в тому, що вони закликають не виконувати рішення Європейського суду з прав людини. Я лише кажу про те, що якщо практика невиконання рішення Європейського суду з прав людини буде набувати такого розміру, що ми не

реагуємо на ключові рішення Європейського суду з прав людини, бо ключове це не лише повернення коштів, ключове це не лише приведення відповідний статус особи, яка втратила свої статусні речі, посада або ще щось. Ключове – це уникнення наслідків, які привели до цього.

І я вважаю, що законопроект Власенка є якраз першим кроком до того, щоб унеможливити свавілля ВРП, щоб вони діяли виключно тільки в рамках законодавчого поля України, а не на свій розсуд визнавати або не визнавати. Бо це не суд визнає, а визнає ВРП окремо і звільняє з посади ВРП, а не суд, на підставі рішення судового.

І останнє, що будь-який наслідок, який є, коли таке неправосудне рішення ухвалюється, карався завжди і був обов'язковим для виконання. І тому я ще раз наполягаю на тому, що це дуже гарний приклад, законопроект Власенка, в тому, щоб такий законопроект був внесений і розглянутий, і, можливо, доповнений і в частині суддів Конституційного Суду, а вони йшли свавільними указами Президента, і в частині суддів інших. Тоді це буде дія в рамках закону і в рамках Конституції. Тому я ще раз наполягаю на тому, щоб цей законопроект був включений у порядок денний сесії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Сергій Владиславович.

Переходимо до голосування.

Вам запропонований висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, який виніс рішення з порушенням меж застосування обмежень прав) (реєстраційний номер 3104). Запропонованим проектом рішення визнати проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, який виніс рішення з порушенням

меж застосування обмежень прав) (реєстраційний номер 3104), поданий народним депутатом України Власенком, таким, що суперечить Конституції.

Рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути зазначений законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – "за".

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Так, Демченко... Рахуємо: 11 – за, 5 – проти, утрималися – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це законопроект...

КАЛАУР І.Р. Андрій Євгенович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроект 3752. Да, Іван Романович. До мене також звернулася Галина Миколаївна, просила перенести розгляд цього питання.

КАЛАУР І.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропоную перейти до наступного питання порядку денного – це законопроект про паспорт громадянина у формі книжечки (реєстраційний номер 3986, 3986-1). Я нагадую, ми їх розглядали, це попередній розгляд. Ми його прийняли рішення передати до підкомітету з питань конституційного права.

Ольго Володимирівно, вам слово, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Так, колеги, ми розглянули цей законопроект на підкомітеті. Зокрема, були запрошені на підкомітет: голова Державної міграційної служби Максим Соколюк, заступник міністра внутрішніх справ Антон Геращенко, які надали нам додаткові аргументи щодо доцільності запровадження електронних, вибачте, пластикових карток як основної форми ведення паспортів у державі і відмови відповідно від паспортних книжечок.

Просила я сьогодні приєднатися до комітету пана Максима Соколюка. Я не бачу, він є?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максиме Соколюк?

СОКОЛЮК М.Ю. Так, є.

СОВГИРЯ О.В. Колеги, можливо, я буду пропонувати надати слово пану Максиму Соколюку буквально пару хвилин для того, щоб озвучити ті аргументи, які були озвучені на підкомітеті, для того, щоб члени комітету могли прийняти відповідне рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюсь.

Пане Максиме Соколюк, вам слово.

СОКОЛЮК М.Ю. Доброго дня, шановні присутні, шановні народні депутати! Ми на підкомітеті це питання розглядали. Я стисло ще раз повторю.

Ми мали в радянське минуле паспорти 54-го року, паспорти 74-го року. І так само в 1992 році почалося запровадження от тих паспортів, які ще залишаються у наших громадян. Паспорти застарілі, що по якості, що по захисту. З ними є багато проблем. Ми надали інформацію комітету про те, що їх підробляють. Більше того, за минулий рік, якщо не помиляюся, майже

17 тисяч справ по підробкам. Але підробляють не тільки по викраденню і переклеюванню фотокарток або зміни там прізвища, ім'я, і вони вступають у відносини з тими ж самими громадянами, які довіряють цим документам, а потім з'ясується, що це є проблема, що це шахраї і знайти їх неможливо.

У нас є підробки масові в цьому є, тобто це так кажуть, фабрична підробка, вони підробляють не тільки там фотокартку або прізвище, ім'я, вони підробляють перфорацію на документі під будь-який номер паспорту і відрізнити дуже важко громадянам і експертам. Ми направляли такі документи на перевірку до департаменту Мінфіну, той, який розробляв цей документ в 92-му, 94-х роках і з цим є проблема.

Що стосується запровадження саме ID-карток, вони є захищеними. Ми почали в січні 2016 року запроваджувати. Зараз майже 6 мільйонів їх видано, ніяких проблем з цим немає. Більше того, в законі, який зараз діє, передбачено, що особи за бажанням подають свої відбитки пальців до документа. Якщо ми починали з майже 1-2 відсотків бажаних, починали з дітей 14-річних, зараз всі верстви населення можуть отримати документи, їх отримують і зараз. Довіра до цих документів, тобто добровільна здача відбитків пальців сягає майже 86 відсотків, ви можете порівняти, з чого ми починали.

Ми надали до комітету інформацію по більшості країн світу, коли вони впроваджували ці документи, змінювали старі, це розглядалося ... в комітеті. Ми надали таку табличку. І можу вам сказати, що по цим документам, по саме заміні старих документів на нові Білорусь планує вже другий чи третій рік і зараз вони плани перенесли на наступний рік, також Російська Федерація, для порівняння, також вже 5-й, тому ніяк не запровадить, на жаль, ми не розуміємо чому, але вони користуються ще старими документами.

Ми пішли по більшості країн світу, запровадили саме ID-картки з чипом, вони захищені, і підробок на сьогоднішній день немає.

Ми надали додаткові матеріали по саме юридичним питанням. Деякі юристи запитували. Члени комітету, депутати надали окрему думку саме по рішенню Верховного Суду, що стосується пані Наталії, яка подала як зразкову справу. Чому це відбулося, ми всі матеріали надали і окрему думку.

І саме цей законопроект був і, на жаль, Рада минулого скликання не розглянула його. Зараз ми просимо народних депутатів владнати це питання, щоб перейти.

І наостанок хочу ще раз нагадати, ви юристи, члени комітету, пам'ятати: стаття 35 Конституції України, що ніхто не може бути увільнений від цих обов'язків перед державою або відмовитись від виконання законів за мотивами релігійних переконань. Тобто релігійні переконання тут ні до чого, і посилення на 35 статтю.

Шановні народні депутати, прошу підтримати дуже важливий законопроект. І хочу позбутись цього радянського минулого. А більше того, що це передбачено не одномоментно, це передбачено, як завжди будь-яка паспортна реформа, це передбачено протягом багатьох років. Щоб ніхто не був змушений відразу бігти і міняти. Воно законно поступово. Ми вже декілька років це просимо, це питання вирішити.

Дякую за увагу. Якщо будуть запитання, готовий на них відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нагадую, що ми знаходимось на стадії попереднього розгляду. Тобто минулого разу піднімалися деяких людей питання про конституційність. Відповідний підкомітет розглянув цей законопроект.

Ще є бажаючі виступити? Давайте я тоді надам слово спочатку заступнику голови і Міністерству внутрішніх справ пану Антону Геращенко, щоб він доповнив виступ голови Державної міграційної служби. Якщо він вважає за потрібне. А потім перейдемо до обговорення, надам слово народними депутатам.

Пане Антон Геращенко, будь ласка, вам слово.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Шановні народні депутати, я не буду багато забирати ваш час. Хочу сказати тільки, що прогрес технічний зупинити неможливо. І те, що зараз ми вводимо паспорти, які є у вигляді невеличкої картки, як банківська, яка захищає дані, які неможливо підробити або це настільки складно, що це практично неможливо, це є добре. Можливо, через 20 років взагалі у громадян України не буде ніяких матеріальних паспортів, це будуть записи в блокчейні або в біткоїні, і це також буде добре, тому що з кожним роком суспільство отримує все більше і більше якісні цифрові послуги. Тому ми не може іти на те, щоб відновлювати виробництво паперових паспортів або паспортів з пергаменту, або паспортів з папірису, або глиняних табличок, або паспортів з берести.

Ми будемо дуже дякувати, якщо ви нам допоможете, щоб ми економили державні гроші. Тому що якщо все ж таки такий закон не прийняти, то у нас закінчатся запаси з декілька тисяч паспортів-книжечок, які надрукували 20 років тому, і нам прийдеться замовляти за великі гроші і отримувати неефективну економічну систему заради декількох сотень людей, які в рік їх будуть отримувати.

Тому давайте разом ідемо на шляху прогресу. Прошу вашої підтримки, щоб цей закон попав в зал і фракція, і групи його підтримали. Крім тих, хто буде проти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Антоне.

Народні депутати хочуть взяти участь в обговоренні. Перший був народний депутат Ватрас, потім Дирдін, Калаур, Фріс.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я вже піднімав це питання і хотів би його підняти повторно. Звернути вашу увагу на статтю 22 Конституції

України: "Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними".

Стаття 21: "Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними і непорушними".

Стаття 24 частина перша: "Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками". Під словом "або іншими ознаками" я розумію ознаку віку.

Подивіться, будь ласка, уважно на статтю 2 цього закону. Стаття 2 цього закону обмежує строк дії паспорта. Для осіб віком від 16 до 25, до 25-річного віку. Для осіб віком від 25 до 45, до 45-річного віку. А для осіб віком від 45 років – безстроково. У даному випадку за привілеєм вікової ознаки ми надаємо перевагу особам, які досягли 45-річного віку, не змінювати паперовий паспорт на ID-картку. Якщо прибрати норму щодо обмеження терміну дії паспорту за віком, на мою думку, цей закон буде конституційним. Якщо ми цієї норми не приберемо, то він грубо порушує норми Конституції. Тому що, чому людина з 45-річного віку не повинна змінювати паспорт, і він діє довічно, а особа, яка досягла 25 років чи 45, зобов'язана паспорт змінити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Ми на підкомітеті під голосуванням пані Совгирі ми це дуже довго обговорювали даний законопроект з усіма учасниками цього законопроекту. Я вважаю, що ми маємо комітетом підтримати даний законопроект. Я буду голосувати "за" на комітеті, тому що ми маємо йти вперед з часом і з діджиталізацією, яка відбувається в країні. Це перший момент.

Щодо слів поважного колеги Ватраса. Я тут з ним не погоджуюся. Чому? Тому що, дивіться, під цю норму Конституції України, яку процитував колега, можна будь-що підводити, і буде теж звуження прав і свобод людини. Навіть вносячи зміни там у кодексі, Кримінального кодексу відповідальності – теж буде звуження прав людини і так далі.

То я вважаю, що ми маємо йти в ногу з часом і йти вперед, і не дивитися на минуле, і повертатися до цих книжечок. Як на мій погляд, що ця позиція, де паспорта залишаються чинними до 25... 45 років, це нормально, це той компромісний варіант, який влаштовує і суспільство, і людей, які зараз не бажають Хоча електронні документи вони зручні, вони більш захищені, ніж паперові документи. А тому я прошу даний законопроект підтримати в нашому комітеті щодо включення в порядок денний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Андрій Євгенович.

Знаєте, я би своє питання змодельював так. За який рахунок банкет? Я розумію, що ця ID-картка видається з 14 років. Ми прекрасно розуміємо про те, що це не безоплатна послуга. За цю послугу будуть платити батьки. Але в нас є така категорія дітей, які називаються діти, позбавлені батьківського піклування. Тому в мене питання до Максима Соколюка, хто в такому випадку буде оплачувати оформлення ID-картки?

СОКОЛЮК М.Ю. Дякую за запитання.

Якщо народні депутати дозволять, я відповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

СОКОЛЮК М.Ю. По-перше, народний депутат Ватрас, по обмеженню віку. Хочу нагадати, що тоді був не закон, а постанова Верховної Ради 92-го року, там є, і цей закон зараз є діючим, обмеження віку. Тобто паспорт з наклеєною фотокарткою в 25, 45 років вважається недійсним. Після 45 років він діє безстроково. Тобто ця норма і діє зараз, і ми її повторюємо для того, щоб не зобов'язувати людей відразу бігти до нас змінювати паспорти, це поступова реформа. Я не хочу ніякого скупчення людей, яких вимагають відразу замінити документи, ні, це поступова реформа.

Що стосується запитання останнього народного депутата, за чий рахунок банкет. По-перше, в тому Законі про єдиний державний демографічний реєстр, завдяки якому видаються зараз ID-картки, діти перший паспорт отримують за рахунок держави. Ця норма вона є зараз, вона діє, і ці всі роки діти або в 14, люди, які не встигли в 14, отримали пізніше, вони отримують безкоштовно, ці гроші передбачені кожного року в державному бюджеті. Що стосується інших верств населення або взагалі по оформленню будь-яких документів в тому законі, який зараз діє з-за того, що гроші надходять до місцевих бюджетів, там є норма, яка передбачає, що місцева влада може приймати рішення про позбавлення необхідності сплачування адмінпослуг і компенсації за вартість бланку будь-яким верствам населення, тобто вони самостійно обирають або пенсіонерів, або учасників АТО, або дітей, позбавлених батьківського піклування, будь-яких, які входять до місцевої влади, до... зараз це ОТГ.

І таких рішень прийнято по країні не зовсім багато, як я вважаю, але біля сорока різноманітних рішень верств населення є такі рішення, що, наприклад, там в Одеській області, в Луцьку, вони прийняли, що деякі верстви населення не сплачують гроші за адмінпослуги. І це є в діючому законі.

Дякую.

КАЛАУР І.Р. А я так і не зрозумів, а оцим іншим верствам населення цей паспорт буде робитися за який кошт – отеговський чи державний?

СОКОЛЮК М.Ю. Ні. Інші верстви населення, громадяни сплачують за паспорт гроші, і ці гроші надходять до місцевого бюджету. Якщо особа не має можливості сплатити за паспорт або це пенсіонер, він може звернутися до місцевої влади, щоб йому надали на це гроші. Це не зовсім субсидія, але закон це передбачає, що місцева влада може прийняти таке рішення. Але, як завжди, за паспорт гроші сплачують громадяни, окрім першого паспорта, який гарантує держава безкоштовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте зосередимося все ж таки на питаннях конституційності і не будемо зараз заходити в обговорення суті законопроекту.

Народний депутат Фріс, потім народний депутат Павліш.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

Я просто питання до Ольги Володимирівни. Скажіть, будь ласка, рішення підкомітету було щодо конституційності спочатку цього законопроекту?

СОВГИРЯ О.В. Так, рішення комітету, що законопроект не суперечить Конституції України.

ФРІС І.П. Дякую, Ольга Володимирівна.

Тоді другий, зразу тоді дещо вам хочу доповісти...

СОВГИРЯ О.В. Хвилиночку. І тоді відповідно ми пропонуємо основний прийняти за основу, перший законопроект альтернативний відхилити.

ФРІС І.П. Колеги, тоді... я зрозумів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз у попередньому розгляді, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Ну, да, вибачте.

ФРІС І.П. Тоді коротенька така інформація, може, вона буде до допомоги, певно. Якщо він конституційний цей законопроект, тоді просто вам доповім таку інформацію, що в грудні місяці... Чому потрібна картка, як на мене, для особи, яка, в принципі, дуже довго, 20 років, встановлювала особу за паспортом-книжечкою і яка бачила той великий дисонанс і величезні проблеми, пов'язані з підрубкою вказаного документа? Буквально в грудні місяці в одного з наших колег, який перебуває з нами в Раді, відбулося рейдерське захоплення на підставі документів, паспорта-книжечки, які були подані державному реєстратору, який фактично не зміг встановити їх валідність і здійснив переоформлення переходу прав, яке було в кінцевому через довгий-довгий процес скасовано відповідною колегією Міністерства юстиції. Ми повернули нашому колезі назад майно. Це відбулося буквально на тому тижні. І це відбувалося виключно із-за того, що карточка, якщо Максим мені не дасть помилитися, вона не просто як ідентифікуючий документ, це документ має якусь відповідну інформацію, бітову інформацію, так звана-картка вона сама, яку можна зчитувати і яка не може бути підроблена, ця інформація, яка знаходиться всередині цієї картки.

Тому застосування подібної пластикової картки у формі паспорта, на моє глибоке переконання, як людини, яка застосовувала і використовувала цей документ багато років, воно унеможливить саме позбавлення осіб відповідного права. А ми з вами якраз і знаходимось в такому органі. Для

цього і працюємо, щоб права наших громадян були безспірними і жодна особа не змогла їх порушити.

Дякую. Тому я підтримую однозначно подібний законопроект плюс до того, що попередньо, мені здається, нам озвучували, що обладнання навіть було знищено вже, яке дозволяє вироблення цих паспортів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігоре.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, знімаю питання, продовжуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Висловлю особисту думку. Я не вважаю, що тут є жодні питання, які суперечать Конституції. Щоб наша дискусія не зійшла зовсім далеко, давайте так: обов'язок громадянина отримати паспорт, він також не передбачений Конституцією. І хтось це також може звати звуженням прав людини. Ми зобов'язані реєструвати народження дитини, отримувати свідоцтво про народження саме в тій формі документа, в якій воно існує. Це така просто риторична ремарка.

Шановні колеги, я пропоную переходити до голосування. Вам запропоновані висновки Комітету Верховної Ради з питань правової політики щодо проекту Закону про паспорт у формі книжечки з відповідним висновком.

Обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про паспорт

громадянина України у формі книжечки (реєстраційний номер 3986), поданий Кабінетом Міністрів України. Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Народний депутат Маслов є в нас?

Народний депутат Новіков. Михайло Миколайович, ви є?

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Так, ще раз, ті, хто в нас були на попередньому голосуванні.

Народний депутат Власенко є? Не бачу.

Народний депутат Демченко. Не чую.

Народний депутат Маслов. Також.

Рахуємо. 12 – за, проти – 0, утримались – 2. Рішення прийнято.

Альтернативний законопроект, який розглядався профільним підкомітетом попередньо, це проект висновку щодо проекту Закону про паспорт у формі книжечки (реєстраційний номер 3986-1).

_____. Пане голово, дозвольте з процедури?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

_____. А чи є нам необхідність голосувати за альтернативний, якщо ми прийняли основний? А, ми вносимо в порядок денний. Вибачаюсь. Перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там є питання, там є висновок Комітету з питань бюджету, що до законопроекту не подано фінансово-економічного обґрунтування.... пропозицій про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень до бюджету для досягнення його збалансованості, як це визначено частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України та частиною третьою статті 91 Регламенту України.

І відповідно до пункту 3 частини другої статті 94 Регламенту Верховної Ради України відсутність фінансово-економічного обґрунтування законопроекту, проекту іншого акту, якщо головний комітет чи відповідно тимчасова спеціальна комісія не вважають за можливе розглядати його без

такого обґрунтування, є підставами для повернення цього законопроекту без включення до порядку денного.

Тому запропонований профільним підкомітетом висновок. Обговоривши законопроект відповідно до пункту 3 частини другої статті 94 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив: рекомендувати Голові Верховної Ради України повернути проект Закону про паспорт громадянина України у формі книжечки (реєстраційний номер 3986-1), поданий народними депутатами Новинським та іншими, без включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та розгляду на пленарному засіданні.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін. За.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколов.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, у нас 13 – за, проти – 0, один – утримався.
Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це перше читання, проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей провадження у справах за зверненнями органів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, (реєстраційний номер 4150), поданий Кабінетом Міністрів України. У нас сьогодні представляють цей законопроект заступник міністра внутрішніх справ України Антон Юрійович Геращенко та представники Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Антон Юрійович, ви... Так, тоді хто у нас присутній, пан Мельчуцький чи пан Щербаченко?

_____. Щербаченко Олександр.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Щербаченко, директор Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС України. Будь ласка, коротко презентуйте законопроект.

ЩЕРБАЧЕНКО О.М. Шановні народні депутати, хочу відмітити, що даний законопроект розроблено відповідно до Указу Президента від грудня 19-го року "Про невідкладні заходи щодо запобігання пожежній небезпеці в

Україні". Також цей законопроект є досить таким нагальним для діяльності у сфері наглядової пожежної та техногенної безпеки, так як є певні перешкоди для владних повноважень.

Для вирішення цих питань і усунення перешкод ДСНС розроблено законопроект зазначений щодо можливості розгляду адміністративними судами позовів щодо недопущення працівників наглядових органів до перевірки, а також в тому числі щодо скорочення провадження розгляду судами справи до 5 днів після відкриття провадження.

Також хочу відмітити, що зазначений законопроект погоджено без зауважень Міністерством фінансів, Міністерством розвитку економіки і торгівлі та також Верховний Судом, Міністерством юстиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я надаю слово співголові підкомітету. Народний депутат Новіков чи Павліш, хто буде доповідати?

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, вчора на підкомітеті з питань правосуддя був розглянутий даний законопроект, і підкомітет з питань правосуддя прийняв рішення рекомендувати комітету законопроект про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства щодо особливостей провадження у справах за зверненнями органів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки (№4150), поданий Кабінетом Міністрів, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Даний законопроект, він дійсно важливий, тому що органи ДСНС, як було зазначено в пояснювальній записці, вони досить обмежені в часі щодо прийняття рішення і зволікання цього часу може мати дуже негативні наслідки. Тому прийняти таке рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

У мене питання до представника авторів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Скажіть, будь ласка, от ви в статті, якою пропонуєте доповнити КАСУ, встановлюєте вимоги до позовної заяви і вимоги до судового рішення.

Скажіть, будь ласка, з чим це пов'язано чи яка необхідність дублювати ці норми? Чи є там якісь особливості в цій статті? Я саме стосовно вимог до позовної заяви і вимог до судового рішення. Чи є якісь особливості в порівнянні із загальними вимогами? Ну, і взагалі навіщо ці норми в цій статті?

_____. Справа в тому, що добавляючи в 245 статтю повноваження суду. Ми зобов'язані добавити в 283 статтю особливості провадження. Тому це суто технічний додаток такий, виходячи з цього, що ми добавляємо самі повноваження розглядати наші позови. Тому там ніяких особливих немає. Просто для того, щоб нам подати до суду, нам необхідно до суду подати певний перелік документів. Тому ми його тут в 283-й і надаємо, що саме подається до позовної заяви. Тому це таке...

БАБІЙ Р.В. Тобто ви вважаєте, що тих загальних норм, які містяться в спеціальному розділі, який встановлює вимоги до позовної заяви до рішення, їх недостатньо, треба ще їх продублювати у вашій спеціальній статті?

_____. Ми співпрацювали з Мін'юстом і з Верховним Судом і були такі рекомендації.

БАБІЙ Р.В. Зрозуміло. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Вельможний, будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Шановні колеги, з огляду на те, що останнім часом внаслідок порушення правил пожежної безпеки трапляються пожежі, тому вважаю дуже важливим на часі даний законопроект. Тому пропоную підтримати його та переходити до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Анатолійович.

Олег Анатолійович Макаров.

МАКАРОВ О.А. Хочу звернути увагу, що, обґрунтовуючи свій законопроект, шановний пан доповідач представник ДСНС послався на указ чи розпорядження Президента від 19-го року.

_____. Указ Президента щодо покращення.

МАКАРОВ О.А. Тобто там про невідкладні заходи. Приблизно півтора року пройшло, щоб здійснити невідкладні заходи, це дійсно як пожежники діяти в даному випадку, протягом півтора року реагуєте на доручення здійснити невідкладні заходи.

В мене питання ось про що. Я думаю, що кожен з нас розуміє, що, надаючи такий інструмент Державній службі надзвичайних ситуацій, ми ризикуємо посилити тиск на бізнес. Я задаю конкретне питання. Знаючи і

чуючи анекдоти про те, як пожежники ходять по фірмах і збирають собі неправомірну вигоду, в невеликих розмірах, треба віддати належне, роблячи вигляд, що вони здійснюють перевірку. Ще раз кажу: це анекдоти ходять, я нікого не звинувачую.

Я задаю конкретне питання: скільки випадків вимагання неправомірної вигоди від таких в лапках "пожежників" зафіксовано, скільки людей притягнуто до відповідальності, звільнено чи взагалі такі випадки якимось чином розглядались?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

_____. Дякую за запитання.

Хочу, по-перше, відповісти на першу частину запитання, що подача документів регламентується відповідною процедурою і проходженням кола всіх погоджень, тому, я думаю, що ви знаєте, що подача від центральних органів виконавчої влади вона трошки по часу більше, ніж подача документів, законопроектів від депутатів Верховної Ради. Це перше.

По-друге, хотів би сказати, що, так, дійсно, є факти. Я не готовий зараз відповісти, скільки конкретно, але це не більше 15 було порушено кримінальних проваджень за минулий рік щодо працівників ДСНС. Здається, ще жодного рішення суду немає, де визнана провина, проводяться слідчі дії. Факти такі існують.

Хочу сказати, напевно, що той анекдот про працівників ДСНС, я би сказав, що, напевно, що він у пам'яті є, але, враховуючи, що до співробітників ДСНС загальна підтримка населення зараз майже 65 відсотків, я думаю, що цей анекдот вже в пам'яті. І ми приймаємо всі заходи для того, щоб він пішов у минуле.

А також я хочу сказати, що... хочу відмітити, це ж питання, не думаю, що воно настільки регулювання. Ми говоримо не про регулювання, ми

говоримо про те, що, виконуючи владні повноваження, виконуючи державні функції, ми стикаємося з тим, що на вході в приміщення, яке було заздалегідь оформлено до плану перевірок, заздалегідь, затверджено Міністерством економіки, висвітлено на сайті, підприємство, дивлячись на цей план і на дату приходу нашого працівника, просто його не допускають. Тому тут питання навіть не регулювання, а виконання законодавства зі сторони суб'єктів господарювання.

І хочу відмітити, що таких недопусків майже 4 тисячі було за останній рік, да. І враховуючи, що значна увага як і Президента, так і уряду до питань забезпечення пожежної безпеки і враховуючи, що є відповідне доручення, там приклад, от останнє доручення Прем'єр-міністра по перевірці готелів, будинків осіб похилого віку, ми це доручення в 30 відсотків виконати не можемо із-за того, що керівник підприємства просто не допускає. Я думаю, що, ну, тут заінтересованість державної служби в цьому законопроекті лише в тому, щоб функції, владні повноваження в державі виконувалися. І це стосується, напевно, не тільки Служби з надзвичайних ситуацій.

Дякую.

МАКАРОВ О.А. Я вибачаюсь, я таки хочу уточнити, бо там не точно. От ви сказали, 4 тисячі випадків було недопуску. Да, а скажіть, будь ласка, з цих 4 тисяч випадків встановлено потім хоч один, коли здійснювався тиск на бізнес шляхом намагання потрапити до приміщення бізнесу, а не допускали, оскільки захищалися від рейдерства, від тиску, від конкурентних війн, хоч один випадок такий вставлений вами чи ні?

_____. Ні.

МАКАРОВ О.А. І зразу додам... Почув, дякую, дякую. А я вам скажу, що вони були про всяк випадок для вас особисто, і якщо ви не знаєте, то тоді все погано і будемо тоді направляти вам інформацію.

А, друге, от в тих випадках, коли була пожежа, коли трагічні випадки, там ДСНС просто не спрацювала і вчасно не перевірила, і вчасно не попіклувалась про те, що там були вимоги пожежної безпеки, щоб вони були забезпечені? Чи вас не допускали в будинок, як ви назвали його, у будинок старості?

_____. Ні, це як приклад. Що ми на виконання доручення Президента.

МАКАРОВ О.А. Ага. То скажіть мені, будь ласка, в тих місцях, де була трагедія, були випадки, що вас туди не допустили?

_____. Ну, із таких значних випадків хочу навести трагедію в Одесі, готель "Токіо Стар".

МАКАРОВ О.А. А ви туди намагалися потрапити?

_____. Так, намагалися. Намагалися потрапити. Ви ж знаєте, в тому числі було і в засобах масової інформації, що цей об'єкт взагалі ігнорував всі діючі вимоги, не тільки щодо нашої служби. І в тому числі на цей об'єкт намагались потрапити наші працівники.

І є багато таких прикладів. Я хочу вам відмітити, що на сьогоднішній день при перевірці готелів з об'єктами масового перебування людей у нас щодня факти недопуску.

Давайте поговоримо відверто. Я хочу сказати, що ми ж на сьогоднішній день не натягуємо на себе повноваження. Якщо не допустили, будемо так казати, ми оформили це актом відповідним. І тут в тому числі інспектор вже переклав повністю вину на суб'єкта господарювання.

Ми зараз говоримо про те, що якщо ми хочемо навести лад в системі пожежної безпеки в державі, то такі обмеження або такі можливості уходу

від перевірки, вони не можуть існувати. Я хочу нагадати, що на сьогоднішній день дерегуляція, про яку ви говорите, вона чітко оформлена вже законодавчими актами. Державна служба складає акти і до 1 грудня... Не акти, а складає плани перевірок, затверджує їх і до 1 грудня висвітлює їх на сайті. Вносити зміни до цих планів неможливо. Ми перевіряємо тільки ті об'єкти, які внесені до плану. Всі результати перевірки вносяться знову ж на ці сайти. І це інтегрована автоматизована система, якою опікується Мінекономіки і ДРС, вона на сьогоднішній день відкрита для будь-якої інформації і будь-якої людини.

Тому я би не казав тут, що ми хочемо регулювати, ми зараз намагаємося дійсно впливати на ситуацію стану пожежної безпеки і в тому числі до тих суб'єктів господарювання, які користуються цими колізіями законодавчими і уходять від системи нагляду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Дирдін, народний депутат після нього Демченко.

ДИРДІН М.Є. Дякую Олегу Макарову, що задав таке питання щодо ДСНС і щодо їхніх повноважень. Дійсно, є питання і є певні обставини, де їх допускать і де їх не допускать, а де є зловживання працівниками ДСНС щодо своїх повноважень.

От я, користуючись такою нагодою, хочу задати питання. Це місто Первомайськ Миколаївська область. Вам відомий факт, що у лютому цього року була пожежа в "Епіцентрі" міста Первомайська. Вам відомо, так?

_____. Так-так.

ДИРДІН М.Є. Питання: чи вживалися заходи керівником первомайської пожежної частини щодо даної будівлі? Чи було відомо, що

дана будівля вже використовується в кінці грудня року, і заходи, які були зроблені? Чи був невідомий керівнику ДСНС даний привід? Два слова – і все, щоб не затягувати.

_____. Я постараюсь двома словами відповісти. Але щоб відповісти на це питання, я хотів би знову ж нагадати основні принципи Закону про державний нагляд.

Державна служба здійснює наглядові функції шляхом тільки планових або позапланових перевірок. В Законі про державний нагляд чітко визначено, що планова перевірка – це перевірка, яка подається до 1 грудня попереднього року. Вносити зміни неможливо. Тобто хочу відповісти, що планово якщо немає підприємства на 2021 рік, я його планово перевірити не можу. Також законодавством визначено декілька нормативів щодо позапланової перевірки: один з них – це звернення суб'єктів господарювання, другий – це доручення Прем'єр-міністра і третій – це надходження скарги щодо порушення прав.

Тому я хочу вам ще раз нагадати, що відповідно до Закону про державний нагляд ми не ходимо, ми перевіряємо, а перевірити ми можемо тільки планово або позапланово. В даному випадку "Епіцентр" був побудований в 2020 році. Тому планово 19-го його запланувати ми не могли. В 20-му році, навіть знаючи, що він експлуатується, ми його позапланово і планово перевірити не могли.

Але саме по "Епіцентру" хочу ще раз, ми доповідали це на Комітеті містобудування і правоохоронному, і хочу нагадати, що об'єкт, і це визначено, об'єкт не введений в експлуатацію, і ДАБІ не видало на нього сертифікат готовності. Хочу також нагадати, що створення об'єктів архітектури і контроль за ними – це повноваження ДАБІ і Мінрегіону. Державна служба з надзвичайних ситуацій в даній частині не могла здійснювати нагляд за тими проектними рішеннями, за тими системами, які робились, чи спрацювали, чи не спрацювали. Після введення об'єкту в

експлуатацію він подає декларацію готовності щодо пожежної безпеки, це визначено законом. Після цього він ставиться на облік до органів державного нагляду з пожежної безпеки, і після цього ми його включаємо до плану на наступний рік щодо здійснення заходів.

Хочу нагадати, що обмежень щодо дерегуляції, це в тому числі і до пана Макарова, обмежень на сьогоднішній день щодо дерегуляції їх існує дуже багато, дуже багато. І на сьогоднішній день інспектор державного нагляду – це не та особа, яка може приймати самостійно рішення. Сьогодні перевірю одного чи другого, чи третього. Це все визначено законодавчо і ще більше, на рік вперед.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Я нарешті повернувся до вас, були відповідні обставини. Перепрошую.

Напевно, ще один яскравий такий приклад, як сказали колеги мої, в кожного свій приклад, з чим ми стикаємося на сьогоднішній день. 29 округ, Дніпропетровська область, біля селища Дослідного побудована без документів відповідно заправочна станція. Вона побудована на існуючій газовій трубі, яка є діючою. Викликаються органи ДСНС відповідно, що є порушення норм.

Що можуть зробити органи ДСНС. Вони, правильно, вони складають акт, який направляється тим чи іншим органам, місцевим органам влади, можливо правоохоронним органам і так далі.

Що можуть далі робити правоохоронні органи або місцеві органи влади? Вони мають право звернутися до суду і просити суд винести рішення щодо знесення відповідної автозаправочної станції. Скільки часу буде

проходити з цього питання і коли це завершиться, яким чином, нам всім це зрозуміло.

Я насамперед ніколи не був прихильником додавання якихось додаткових можливостей правоохоронним органам або іншим органам, які мають реагувати на порушення закону. Але я прихильник того, що відсутність на сьогоднішній день термінового, дієвого реагування з боку правоохоронних органів чи ДСНС у даному випадку безпосередньо, воно несе наслідки, ну, такого незаконного дозволу існування і роботи тих чи інших підприємств, які надають на сьогоднішній... які мають наслідки ті, про які ми з вами зараз знаємо, той же "Епіцентр" і та ж заправочна станція, про яку я кажу зараз, яка існує і працює, і в будь-який момент може грохнути. І скільки буде жертв ніхто не знає.

Що робить прокуратура. Прокуратура не має на сьогоднішній день відповідно повноважень чи то нагляду, звернутись до суду. Чи звертається, чи ні, це її і право, і обов'язок, і як вона це робить.

Тому я на сьогоднішній день хотів звернутися до представника ДСНС. Чи правильно я розумію, що ви на сьогоднішній день без взагалі будь-яких можливостей оперативного реагування, дієвого реагування... Наприклад, є така ситуація у нас, у Дніпропетровській області, з заправочними станціями. Це вона не одна. Ви ж знаєте ці ситуації по Україні. Коли у нас Президент казав про те, що давайте терміново у присутності і керівника Міністерства внутрішніх справ, і Генерального прокурора, давайте терміново вирішимо проблему – зупинимо будівлю незаконних заправочних станцій. Що відбулося? Нічого не зупинилось. Ніхто ніяких можливостей не має. Але всі сказали: "Так, ми все зробимо, пане Президенте". В результаті ніхто нічого не зробив.

Будь ласка, прокоментуйте, а потім я ще два слова.

_____. Дякую за запитання.

Дивіться, у нас є, дійсно, повноваження у разі виявлення порушень, які створюють загрозу життю та здоров'ю, звертатися до адміністративного суду щодо припинення експлуатації. Хочу сказати, що на сьогоднішній день в цьому законопроекті в тому числі і нашим співробітникам, яких ми обмежуємо, є термін 3 місяці для цього звернення. Ми хотіли б його обмежити до 15-ти, бо у нас 10 днів іде перевірка. А також 90 днів іде сумарних строк розгляду справи судами, це якщо вони не вийшли взагалі в загальне провадження.

Тобто ми з вами дивимось, уже просто 80 днів. На сьогоднішній день ми пропонуємо обмежити строк розгляду судами до 5 днів, і навіть Верховний Суд з цим погодився. Бо питання загрози життю і здоров'ю не може розглядатися такий тривалий час, як ви говорите, наприклад, по тих же заправках.

ДЕМЧЕНКО С.О. А якщо за 5 днів грохне ця заправка, що буде?

_____. Дивіться...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви ж бачите, що є заправка, яка побудована на газовій трубі. І ви розумієте, що це є ризик, у будь-який момент трапиться трагедія. Невже у нас є 5 днів вирішувати це питання. Як на вашу думку все-таки? Хто буде винний, якщо в ці 5 днів вона грохне?

_____. Ну, давайте, я ж говорю зараз не за всі центральні органи виконавчої влади і взагалі за органи місцевого самоврядування, які повинні реагувати на такі факти, як ви кажете, на заправку на газовій трубі.

Я говорю про питання нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки. Дійсно, можливо, 5 днів час тривалий, так? Але звести його до надання повноважень інспектору приймати рішення на місці, ну, ми також не можемо.

ДЕМЧЕНКО С.О. А чому в один день не можна це зробити, от, на вашу думку? Якщо є терміновість? Дійсно, є якась ситуація, яка яскрава, і чому ми надаємо 5 днів? Я розумію, що ви хочете надати мінімальний термін якийсь розумний. Але у нас нема цього терміну, розумієте? У нас терміновість має бути і для вас, і для суду, і для всіх інших, для суспільства. Для того, щоб ми вирішили це питання зараз, одразу ж.

_____. Я думаю, що... не хочу відповідати за всі повноваження органів. Але органи місцевого самоврядування також мають певні повноваження. І я думаю, що на території прийнято рішення щодо терміновості припинення якихось дій, воно існує, в тому числі і у правоохоронних органах, у поліції чи у прокуратури. Я не готовий відповісти.

Я зараз говорю, що сфера пожежної і техногенної безпеки... Дійсно, питання можуть бути кричущі. Але механізму миттєвого зупинення, без доведення правоти, я думаю, що на даний момент у нас таких пропозицій немає і ми не можемо їх пропонувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це питання, щодо строків, ми зможемо обговорити та вирішити між першим та другим читанням.

ДЕМЧЕНКО С.О. Хотів просто колег звернути увагу, що, дійсно, у нас безліч ситуацій на сьогоднішній день, які, ми розуміємо, що потребують негайного реагування, але виявляється таким, що у нас є імпотенція відповідних органів вимушена внаслідок того, що у них немає відповідних прав. Ми нібито не хочемо, щоб у них було багато прав, щоб вони беспредел якийсь вчиняли, а з іншого боку, ми в них вимагаємо, щоб вони своєчасно і швидко реагували щодо відповідних негативних подій. Тому тут ми маємо або довірити їм можливість використовувати відповідні права, не обмежуючи

їх у терміновості, або взагалі не надавати. Але зрозуміти про те, що в нас будь-яка неправомірна дія вона ніколи не знайде своє вирішення в правовому полі.

Тому я насамперед підтримую у даному випадку цю ініціативу. Вважаю, є необхідність її включити до порядку денного. І більше того, я вважаю, що у нас є необхідність для того, щоб ми додатково розширили відповідні права і повноваження органів ДСНС.

_____. Це ми приймаємо за основу, Сергію Олексійовичу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це вже перше читання.

ДЕМЧЕНКО С.О. В першому читанні. Я оговорився, в першому читанні і після цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропоную переходити до голосування, ми вже обговорили законопроект.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту 4150 з наступним висновком. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства щодо особливостей провадження у справах за зверненнями органів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки (реєстраційний номер 4150), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Павліша Павла Васильовича.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.
Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув.
Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін. За.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс. Ігор Павлович, ви є?

Так, Шпенюв. Немає.

14 – за, проти – 0, утримався – 1. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного, це також перше читання, законопроект 4382. Пропоную надати слово, до нас доєдналася авторка законопроекту народний депутат Лариса Білозір. Прошу, вам слово.

БІЛОЗІР Л.М. Шановний Андрій Євгенович, шановні колеги, так як ваш комітет працює, ніхто не працює. Наш закритися, місцеве самоврядування, інші. Так не можна багато працювати, це... швидше треба завершувати.

Колеги, я вже виступала по цьому законопроекті....

.....Зараз інші питання, а потім в кінці ваше.

БІЛОЗІР Л.М. Те ще тільки початок. Я так і зрозуміла, дуже відповідально відноситеся, мені приємно, що так переживають всі і так достеменно все вивчають. Я вже виступала по цьому законопроекті. Законопроект 4372 він про внесення змін саме для того, щоб забезпечити доступ державної реєстрації актів цивільного стану.

На сьогодні, що ми маємо. Ми маємо, що люди в новостворених громадах, які приєдналися до місць обласного значення, вони зараз не можуть зареєструвати ні шлюб, ні смерть, ні народження в своїх сільських радах. Справа в тому, що це взагалі проблема, і цей закон треба було ще три роки назад приймати, тому що міста обласного значення виведені взагалі з надання послуг, там тільки в РАЦах їх можна, тих, що я зазначила, їх отримати. Це, на хвилинку, 18 мільйонів населення. це десь біля 180 місць обласного значення. Тепер ми маємо ще мільйон населення, які приєдналися, які в умовах COVID мають не просто піти в сільраду там за два метри і оформити смерть там, наприклад, рідної людини, а їх в мене, дивіться, 580

тисяч осіб в минулому році, а має їхати в місто обласного значення за 20, за 30, 40 кілометрів і двічі їхати туди.

Тому він дуже простий, він як би забезпечує права громадян на отримання цих базових трьох послуг, що я вам назвала, як державна реєстрація народження, шлюбу, смерті. І, в принципі, його вже чекали ще в жовтні, а насправді жителі міст обласного значення теж мають право в ЦНАП отримати послуги РАЦ. І я хотіла зазначити, що Президент ще минулого року своїм указом дав доручення про децентралізацію послуг у сфері РАЦ. І, в принципі, пройшло 16 місяців, і, в принципі, мабуть, такі вже від Мін'юсту надійти законопроект. До речі, хочу сказати, що висновки ГНЕУ просто ідеальні, вони зі всім погоджуються в цьому законопроекті, таке рідко буває, зверніть увагу.

Я все, я закінчила, бо...

_____. Є пропозиція підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Лариса.

Ну, на додаток до висновків ГНЕУ у нас є і позитивні висновки Комітетів з питань євроінтеграції, з питань бюджету. Міністерство фінансів не заперечує. Інститут законодавства підтримує прийняття цього законопроекту. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування, Асоціація України. Є певні зауваження від Міністерства юстиції України.

Сергій Вельможний, будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Шановні колеги, дійсно дуже нагальний законопроект. Щойно повернувся, на минулому тижні був на Луганщині. Наші виборці і мешканці Луганщини передають вітання нашому комітету і дуже просять, щоби підтримали даний законопроект в першому читанні.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, я підтримую даний законопроект і підтверджую слова пана Вельможного. Також з Луганщини до мене звернулися люди, напевно, десь побачили, що я якесь маю відношення до пана Вельможного. Тому я це повністю підтверджую. Дійсно дуже потрібний законопроект, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Павліш. Да, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Колеги, я підтримую Ларису Білозір, яка є авторка законопроекту.

БІЛОЗІР Л.М. Дякую, пане Павло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ви продемонструєте це під час голосування і ярко, да.

Народний депутат Бабій, потім надам слово голові підкомітету.

БАБІЙ Р.В. Я пропоную, оскільки ми отримали від колеги порцію компліментів, переходити до голосування і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ми завжди надаємо слово голові підкомітету. Ігор Павлович зараз з нами?

ФРІС І.П. З вами. У мене постійно рветься сьогодні зв'язок, я вже на телефон переключав, і щось постійно рветься. Дякую, Андрій Євгенович, дякую колеги.

Дійсно, законопроект слушний, потрібний. Ми розглядали його попередньо, і, в принципі, була велика підтримка від членів нашого комітету і підкомітету. Підготували висновок засідання комітету.

Є певні зауваження Міністерства юстиції, є певні невеличкі технічні зауваження Головного науково-експертного управління, які, в принципі, до другого читання спокійно виправляються.

Основне питання Міністерства юстиції, яке воно зауважило в частині своїх зауважень, це те, що Мін'юстом зараз розробляється великий комплексний законопроект, який буде направлений на врегулювання всіх питань, пов'язаних з державною реєстрацією актів цивільного стану і з залученням органів місцевого самоврядування, в тому числі щодо надання їм відповідних функцій проведення державної реєстрації.

З вашого дозволу, я не буду зачитувати текст цілого висновку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не треба, да.

ФРІС І.П. Але просто кінцеву резолютивну частину зачитаю, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, якщо ви дозволите, я все одно маю це зачитувати для стенограми...

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, я з радістю передаю вам ці повноваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону №4382 з наступним рішенням. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права громадян на доступ до державної реєстрації актів цивільного стану у зв'язку з укрупненням територіальних громад (реєстраційний номер 4382), поданий народним депутатом України Білозір

та іншими народними депутатами України, прийняти за основу. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету Фріса Ігоря Павловича.

Прошу голосувати
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.
Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Немає.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс. Ігор Павлович! Зв'язок, да?

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, я прошу зарахувати і за цей, і за попередній. У мене постійно зависає Інтернет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. За цей ми зараховуємо, за попередній вже підвели підсумки, але за цей зараховуємо голос.

ФРІС І.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято. Лариса Миколаївна, ми вас запрошуємо...

БІЛОЗІР Л.М. Щиро дякую за таку одноголосну підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це єдиний на сьогодні законопроект в нашому комітеті, який отримав одноголосну підтримку. Тому ми вас запрошуємо до, так сказати, законопроектної роботи, яка відноситься до предмету відання нашого комітету. Ви бачите, як...

(Загальна дискусія)

БІЛОЗІР Л.М. Саме головне – це про людей і про послуги для них. Це саме головне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ми будемо намагатися якнайскоріше це питання винести до зали Верховної Ради.

БІЛОЗІР Л.М. Дякую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, рішення прийнято.

Шановні колеги, в нас останнє питання порядку денного сьогодні – це контрольні повноваження і стан фінансування щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці в 2021 році та погашення заборгованості, що утворилася в 2020 році. В нас ініціатором розгляду цього питання був народний депутат Денис Маслов.

Я хочу перевірити, хто в нас є. Ми запрошували Міністерство соціальної політики і Пенсійний фонд України. Але я хочу зараз перевірити, хто в нас є з цих установ. Будь ласка.

КОРОЛЬ Т.І. Пенсійний фонд України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пенсійний фонд України, Тетяна Король, да, я бачу. А ви яку посаду займаєте?

КОРОЛЬ Т.І. Заступник голови правління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заступник голови правління, так.
І від Міністерства соціальної політики.

КУДІН В.А. Доброго вечора! Кудін Валентина Анатоліївна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кудін Валентина Анатоліївна – генеральний директор Директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення Мінсоцполітики.

КУДІН В.А. Саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене така пропозиція: надати слово народному депутату Маслову, оскільки це була його ініціатива, і після цього передати слово запрошеним представникам державних установ, і після цього перейти до обговорення. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую, шановний головуючий.

Чому виникла така ініціатива? До мене зверталися судді у відставці, які не отримували в повній мірі своє грошове забезпечення так, як це передбачено, їх гарантії, Законом "Про судоустрій і статус суддів". В тому числі не отримували свого грошового забезпечення після рішення, прийнятого Конституційним Судом 18.02.2020 року, тому що попередньо в законі були встановлені обмеження певні, які були визнані неконституційними судом.

Я двічі звертався до Пенсійного фонду і до Мінсоцполітики. На жаль, чіткої відповіді на свої запитання я не отримав. Тому виникла необхідність з метою виконання контрольних функцій парламенту перевірити це питання і заслухати представників сьогодні на засіданні комітету.

З наданих відповідей, в тому числі, на запит комітету (тут хіба що тільки у відповіді було зазначено Комітет з питань правоохоронної діяльності, але прийшло до нас все ж таки, за адресою) зазначається, що сума заборгованості, яка утворилася внаслідок перерахунку органами Пенсійного фонду щомісячного довічного грошового утримання тисячі трьомстам семи суддям у відставці на виконання рішень місцевих судів після набрання чинності рішенням Конституційного Суду становить 532,86 мільйона гривень. Зауважу, що мається на увазі, наскільки я розумію вже з цієї відповіді, отриманої на запит комітету, що судді у відставці звернулися до

місцевих судів, отримали рішення і така заборгованість за виконанням рішення складає більше ніж півмільярда гривень.

І друга частина. В ній зазначено, що... ну, скільки грошових коштів передбачено в Пенсійному фонді, що на погашення заборгованості, що утворилася внаслідок нарахування перерахунку пенсійних виплат на виконання судових рішень, у тому числі щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці, передбачено 0,36 мільярда гривень. Тому виникає таке запитання.

Перше. Який стан погашення заборгованості перед суддями у відставці на сьогоднішній день по вже прийнятим судовим рішенням на їх користь?

Чи здійснив Пенсійний фонд автоматичний перерахунок суми грошового утримання суддів у відставці на підставі рішення Конституційного Суду України? І якщо ні, то чому?

І третє питання. Яким чином нараховується грошове утримання суддям у відставці в 2021 році, вже з врахуванням рішення Конституційного Суду України (автоматично, підкреслюю), чи суддям у відставці необхідно звертатися кудись там до фонду чи до суду для того, щоб їм було перераховане грошове забезпечення у відповідності до рішення Конституційного Суду?

Дякую.

КУДІН В.А. Якщо можна, Тетяно Іллівно, я розпочну?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КУДІН В.А. Доброго вечора! Дякую за чіткі запитання. Дозволю собі надати по можливості конкретні відповіді.

Звісно, в нашій державі відбувається реформа не лише в системі пенсійного забезпечення, так само відбувається реформа Всім відомо, що реформа передбачала збереження гарантій для тих суддів, які

пройшли відповідний кваліфікаційний. Це було у нас до рішення Конституційного Суду 2020 року, а саме, до 18 І цим рішенням суд визначив про те, що дійсно так незалежно від результатів кваліфікаційного зберігаються ті гарантії, які були у судді під час його професійної діяльності. Відповідно з цієї дати згідно із порядком проведення перерахунку пенсій наші судді у відставці приносять до органів Пенсійного фонду довідочки у разі зміни складових, у тому числі у разі збільшення суддівської винагороди.

Друге питання щодо 2021 року. Тобто автоматично перерахунки так, як іншим категоріям осіб, зокрема призначення за загальним законом, цій категорії осіб не здійснюються.

Друге питання про 2021 рік. У 2021 році за інформацією, наскільки мені відомо, не відбулося збільшення суддівської винагороди. Тому фінансування було зазначено в нашому здійснюється в тих межах, які передбачені в бюджеті.

Що стосується заборгованості. Дійсно, більшість, майже половина, мені здається, суддів звернулися до судових органів для того, щоб їм здійснили перерахунки по тим довідкам, які вони вважають за необхідне прийняти до виконання органами, що призначають щомісячне довічне грошове утримання. І, звісно, Пенсійним фондом в своєму бюджеті на цей рік передбачено на 160 мільйонів більше за відповідною бюджетною програмою Пенсійного фонду для виконання таких рішень Та сума, яку ми вам зазначали, я думаю, Тетяна Іллівна її трошки уточнить, тому що вона у нас була станом на січень місяць.

Дякую.

КОРОЛЬ Т.І. Хочу доповнити, дійсно бюджетом Пенсійного фонду на поточний рік передбачено погашення заборгованості 360 мільйонів. В минулому році це були 200 мільйонів. Водночас це не покриває видатки судових справ, які були винесені в минулому році. Тобто таким чином ми закриємо заборгованість, виключно пов'язану з 19-м роком включно.

Стосовно видатків на виплату суддівської винагороди, пенсійних виплат, пов'язаних з підвищенням суддівських винагород і здійсненими перерахунками на виконання рішень суду, тобто поточні зобов'язання після виконання рішень суду ми здійснюємо. Хочу зазначити, що видатки на поточний рік у нас на 59,7 відсотка більші, ніж заплановані, ніж фактичні минулого року. Тобто, якщо у минулому році ми витратили 2,2 мільярди гривень на фактичні видатків суддів, саме пенсійні виплати, то на поточний рік ми запланували 3,5. Все це пов'язано з рішенням судів по здійсненню перерахунків.

Слухаю вас.

МАСЛОВ Д.В. Ні-ні, говоріть. Це ми піднімаємо руку для того, щоб знати, хто хоче поставити питання. Ви продовжуйте, вибачаюсь. Це не вам, це головуючому адресовано, моя рука.

КОРОЛЬ Т.І. Зрозуміло. То ми перерахунки здійснили на виконання рішень суду. Водночас заборгованість за попередні періоди... Дійсно, в поточному році суми, які враховано за 20-й рік, не будуть покриті у поточному періоді.

Слід зазначити, що загальна сума розрахункова станом на 1 січня поточного року складала понад 1,4 мільярди. Тому не можна сказати, що судді будуть у першій черзі виконані, у порівнянні з іншими судовими справами, які ми маємо на сьогоднішній день невиконані.

У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Дякую за відповіді.

Все ж таки хотів би уточнити дещо.

Перше. Питання, ще раз, будь ласка, акцентуйте увагу, чи здійснили ви автоматичний перерахунок розміру грошового утримання суддям у відставці після рішення Конституційного Суду? Чи ви чекаєте до того, поки суддя принесе рішення суду про такий перерахунок чи довідку зі змінами?

Окремо щодо довідки стосується. Ну, для мене, чесно кажучи, дивно чути, що суддям у відставці необхідно носити довідки в Пенсійний фонд, ну, от чесно кажу, коли у нас розмір грошового утримання судді визначається законом і прив'язаний до окладу суддів, який так само встановлюється законом. Ні, тут я можу щось, там надбавки, можливо, дійсно я тут щось плутаю.

Ви сказали, що не покриває видатків той бюджет Пенсійного фонду, який є. Не покриває він видатки виконання по рішенням судів, які вже відбулись, і відповідно не покриває видатки ті, які ще можуть бути, і ті, які принесуть довідки. Так, я вірно розумію це?

КОРОЛЬ Т.І. Так, вірно ви розумієте, що перерахунок пенсій відбувається на підставі довідок. Але оскільки слід зазначити, що не відбувалося підвищення грошового забезпечення після винесення рішення Конституційного Суду, автоматичного перерахунку не було. І відповідно, дійсно, довідки судді не приносили.

І стосовно того, що ви маєте на увазі, чи покривають видатки на майбутнє. Перераховані суми, які вже виконані на виконання рішень суду, вони закладені як поточні видатки бюджету Пенсійного фонду. А ми не можемо передбачати на майбутнє, скільки таких судових справ буде. Але, дійсно, з 1 січня, якщо я не помиляюся, був і лист із Верховного Суду України, що грошове забезпечення суддів не підвищилось. Тобто вони вважають, що підвищення не відбулося в поточному періоді, тому підстав для здійснення перерахунків немає.

КУДІН В.А. Якщо можна, я трошки ще уточню з приводу... для того, щоб більше детально роз'яснити, чому судді довідочки приносять. Тому що в суддівську винагороду закладається декілька складових, з чого складається суддівська винагорода. Це перша позиція.

І друге питання про те, що ті звичайні застраховані особи, вони сплачують, за них, точніше, сплачує роботодавець єдиний внесок у межах максимального розміру. А наші судді трошки інше отримують тут також треба зазначити.

Дякую.

МАСЛОВ Д.В. Якщо дозволите, я уточню дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Скажіть, будь ласка, а скільки грошових коштів не вистачає в Пенсійному фонді для того, щоб: а) виконати рішення судів, які є, і в разі, якщо всі судді принесуть довідки за 2020 рік і на 2021.

КОРОЛЬ Т.І. Такого прорахувати на сьогоднішній день нема можливості, оскільки ми не розуміємо... ну, не володіємо інформацією з яких принесуть.

Ну, якщо взяти до уваги, що по останньому розрахунку, і ви говорите за всі рішення суду, то до прикладу по тому реєстру, який вівся відповідно до 649 Постанови по черговості задоволення вимог, в тому числі там і судді сидять, це понад 1,4 мільярда гривень.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

КОРОЛЬ Т.І. Станом на сьогодні це без додаткових, які були винесені в поточних періодах це було на 1 січня поточного року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, я майже коротко. Я хотів зазначити, що, на мою думку, нам треба відходити від політичного процесу щодо питань, да, нам треба виходити на політичний процес щодо вирішення проблем, щодо пропозицій, щодо механізмів, як реалізувати чи те, чи інше завдання.

Відповідна інформація щодо щомісячної заборгованості, як у нас пункт заявлений в порядку денному, вона є зрозумілою з документів, що надали представники, які зараз висловилися відповідних державних органів.

Те, що дана сума буде збільшуватися, також це зрозуміло, і зрозуміло, що неможливо її визначити, оскільки кожен день змінюється кількість позовів і так далі, і так далі. І визначити зараз це неможливо. Я не знаю навіть хто б це міг, навіть ніхто це не може визначити. Але, починаючи з того, що я просив би, щоб ми визначали, як ми плануємо вирішувати проблему, на це звернути увагу.

Я хотів звернути увагу і підкреслити, наприклад, що наша фінансова група, де приймають участь наші народні депутати і Міністерство фінансів, щодо вирішення проблеми належного фінансування судової влади, то ми виходимо саме з того, що ставимо пропозиції і приймаємо рішення, як вирішити відповідні проблеми. І як приклад, є вирішення поточних проблем за цей квартал щодо закриття заборгованості перед співробітниками судів та суддями.

Я думаю, що відповідні суди вже підтверджують ефективність такого підходу. І ще раз прошу всіх, і відповідно наших гостей, запропонувати, як вирішити відповідні проблеми. Про те, що існують ці проблеми, я думаю, що гарно, що ми говоримо, але погано, що люди, які нас уповноважили не тільки говорити про проблеми, але їх і вирішувати, вони очікують саме, як ми ці

проблеми намагаємося вирішити. Яюсь однобоко воно виходить. І психологічно, і емоційно воно виглядає таким чином, що... Ви кажете про те, що існують проблеми, ми і так їх знаємо, розумієте. Але нічого не змінюється внаслідок того, що ви кажете. Ви поставлені на відповідні посади і займаєте відповідні посади задля вирішення саме проблеми, оскільки у вас є відповідні повноваження. Будь ласка, їх вирішуйте.

_____. Вирішити, це треба в бюджет закласти видатки.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, будь ласка, це ж у повноваженнях народних депутатів. Будь ласка, давайте ініціювати відповідний законопроект, давайте звертатися до Верховної Ради із законодавчими ініціативами, тим паче, що відповідні законопроекти можуть допомогти підготувати представники державних органів, які знають про існуючі проблеми. У нас виходить в державі таким чином, що один державний орган до іншого каже: ти винен – ні, ти винен, ти маєш зробити те, ти маєш зробити те. Воно майже так насправді і є, що хтось винен. Але ніхто не робить для того, щоб вирішити проблеми. Так само я не хочу, щоб ми як народні депутати саме виходили з такого ж принципу: всім казали про те, хто винен і хто має щось зробити, а при тому, що ми забуваємо про те, що, дійсно, влада є законодавча в нас, і саме ми маємо змінити ту чи іншу ситуацію.

Тому в мене пропозиція. От сьогодні у нас озвучено конкретні проблеми, запропонувати, наприклад, я не знаю, там Павлу Павлішу як...

_____. Денису Вячеславовичу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, як співкерівнику відповідного профільного підкомітету нашого пропоную зробити відповідні пропозиції щодо вирішення цих конкретних проблем уже із залученням там Маслова Дениса

або Максима Дирдіна, або Сергія Демченка. Немає в цьому проблеми, просто...

_____. Немає проблем, так, дійсно.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, на нас дивляться в прямому режимі, і це виглядає таким чином, що ми кажемо про проблеми. Але ми профільний комітет, який цими проблемами також має займатися, на мою думку. Ну, десь так ми виглядаємо безпорадними. А навіщо ми тоді взагалі потрібні саме в такому профільному комітеті?

Ще раз кажу, про ці проблеми всі знають, і вони не вирішуються, в цьому проблема. Оце головна проблема. І ми не пропонуємо пропозиції як вирішити ці проблеми. Тому виходи в би... Казав, що буду казати коротко. Я перепрошую. Ну, напевно, десь відчуваю, що воно мене також турбує. Тому хотів донести цю інформацію.

А присутнім гостям також пропонував би приходити з пропозиціями конкретними як вирішити ці проблеми. Ви також є не тільки гості, а й держслужбовці, які, напевно, маєте якісь позиції. Якщо не маєте, ну, дуже грустно.

КУДІН В.А. Ми вже відзначили, Тетяна Іллівна відзначила про те, що в цьому році трошки більше нам вдалося передбачити для того, щоб та черговість, яка була, трошки зменшилась. Хочу відзначити.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякуємо вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я хотів би від себе додати. Ми ще не завершили обговорення цього питання. Але чому саме це питання обговорюється на засіданні комітету? Чому ми вимушені цим питанням займатися наразі у такий спосіб? Тому що

наш колега народний депутат Маслов звертався з відповідними депутатськими зверненнями чи запитами до відповідних державних установ, і представники яких сьогодні є присутні на засіданні комітету, і на жаль, не отримав необхідної інформації для того, щоб в тому числі допомогти у підготовці відповідних пропозицій.

І відповідно ми вимушені були звернутися вже від комітету. І хотів би подякувати Міністерству соціальної політики хоча б за те, що ви надіслали розгорнуту інформацію, мабуть, вона не є достатньою, і ми це сьогодні обговорюємо, але це хоча б відповідь на деякі питання.

_____. Давайте конкретизуємо завдання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, я вас не перебивав. Я хочу звернути увагу членів комітету на відповідь Пенсійного фонду, яке міститься в "Електронному комітеті". Я просто її покажу для наших тих, хто зараз на YouTube цю трансляцію переглядає.

Шановні колеги з Пенсійного фонду, це просто неприпустимо така відповідь на запит від Комітету з питань правової політики. Це неприпустимо. Ви перший раз на нашому комітеті, і я вже розумію, що це не останній раз. Тому, якщо ми цим питанням займаємось, виконуючи контрольні повноваження, то це питання дійсно вже перейшло якийсь рівень не тільки зацікавленості, а стурбованості членів нашого комітету.

Тому в подальшому велике прохання до вас все ж таки виконувати свою роботу належним чином для того, щоб ми отримували детальну відповідь на ті питання, які вже розглядаються на рівні комітету Верховної Ради. Це просто для подальшої нашої нормальної комунікації.

Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую, шановний пане голову.

Дійсно, я на початку свого виступу сказав, що саме через те, що не отримував двічі відповіді належної, повної на своє депутатське звернення, тому і виникла ця ініціатива.

Чому це важливо? Тому що всі мають розуміти, що належна виплата в повній сумі розміру грошового утримання суддів у відставці є гарантією в тому числі незалежності діючих суддів. Якщо ми допускаємо невиплату грошового утримання суддям у відставці, це автоматично є порушенням гарантій для діючих суддів. Це надзвичайно важливо для судової гілки влади і предмету відання нашого комітету.

І я ставив питання у своєму зверненні щодо того, що чи здійснюються, яким чином і чи здійснюються в 2021 році нарахування такого розміру з урахуванням рішення Конституційного Суду щодо визнання неконституційними цих обмежень.

КУДІН В.А. Можливо, я не точно відповіла. Рішення Конституційного Суду 2020 року від 18 лютого містило зняття обмежень в частині вимог і підстави для перерахунку в разі підвищення суддівської винагороди. У 2021 році, як нам повідомили судові інституції про те, що такого підвищення на сьогоднішній день не відбулося.

Друга відповідь про те, що автоматично перерахунків щомісячного довічного грошового утримання органами Пенсійного фонду не здійснюється.

МАСЛОВ Д.В. Дякую за відповідь.

Ось такі чіткі відповіді, повні, будь ласка, і надавайте, і зекономите час і нам, і собі, шановні представники Пенсійного фонду і міністерства. Особисто від себе хочу сказати: дякую за те, що сьогодні прийшли на комітет і відповіли на запитання.

Дійсно, надзвичайно важливо те, що сказав колега Сергій Олексійович Демченко: хочеться від вас почути ті проекти рішень, можливі варіанти

вирішення цієї ситуації, щоб ми разом з вами як представники законодавчої гілки влади, кого потрібно потормошили чи звернулися, використовуючи наші депутатські повноваження із відповідними запитами чи зверненнями, або проектами внесення змін до того чи іншого нормативного акту для того, щоб ми не допускали ситуацію, яка призведе до порушення прав і гарантій суддівської влади в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Демченко. Потім – Сергій Вельможний.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

До шановних гостей у мене два коротких питання. Скажіть мені дві цифри, будь ласка: цифру дефіциту коштів щодо щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці за 21-й рік, якщо такий дефіцит є. І також суму дефіциту коштів щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці 2020 року, якщо така заборгованість існує? Тобто дефіцит, не вистачає скільки коштів для закриття цих двох питань вам на сьогоднішній день? Дві цифри скажіть мені.

КОРОЛЬ Т.І. Хочу вам сказати, що поняття дефіциту як такого в коштах державного бюджету не існує, оскільки кошти...

ДЕМЧЕНКО С.О. Для мене, назвіть як завгодно, тобто тих коштів, що вам не вистачає відповідно до закладених у державному бюджеті. Є такі цифри чи ні?

КОРОЛЬ Т.І. Хочу зазначити, що коли бюджет формувався на 20-й рік, то розрахунково вважалось, що для виплати судових винагород необхідно буде 1992,7 мільярда гривень. Фактично склалася потреба 2195,8. Але, розумієте, кошти державного бюджету виділяються однією сумою, і видатки

не класифікуються на суддів, на підвищення державним службовцям, на всі складові. Це перестановка доданків, в тому числі, і дефіцит бюджету Пенсійного фонду. Тобто виділялися кошти на дефіцит, а реально пішли на покриття видатків, пов'язаних з виконанням функцій держави, в тому числі, і на суддів.

На сьогоднішній момент хочу зазначити, що дефіцит, якщо брати загалом бюджет Пенсійного фонду, минулий рік закрився 34,4...

ДЕМЧЕНКО С.О. Не загалом. Мене цікавить саме наше питання. Якщо можна, щодо суддів у відставці.

КУДІН В.А. Можливо, я конкретизую.

Якщо ви відкриєте бюджет Пенсійного фонду, якщо відкриєте Державний бюджет на 2021 рік, є єдина бюджетна програма під КВЕДом і таке інше. І там нема розмежування, як було одразу зазначено і про те, що воно фінансується за рахунок коштів державного бюджету в межах єдиної бюджетної програми. Це перше питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло.

КУДІН В.А. Можна я ще трошечки додам? Про те, що... для розуміння про те, що ми не можемо, Пенсійний фонд не зможе відчахнути судові рішення, які були прийняті виключно по цій категорії. Це другий момент, який хотілося б, щоб ви зрозуміли.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло.

Тоді ще одне питання скажіть мені. Виходячи з вашої відповіді, у нас на сьогоднішній день не існує заборгованості за 2020-2021 рік по цим питанням. Правильно?

КУДІН В.А. Більше того, коли приймається рішення, воно з цієї дати виконується. Тобто коли рішення прийнято...

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто у нас все в порядку, заборгованості немає. Що ми тоді обговорювали?

КУДІН В.А. Трошки не так.

КОРОЛЬ Т.І. ...якщо виноситься рішення і нараховується за попередні періоди до дати набуття чинності рішення. Тобто з моменту набуття чинності рішення виплата здійснюється в повному обсязі. А до того часу, якщо є зворотня дія в часі з моменту звернення, то це лягає в суми заборгованості...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я перепрошую, є українською мовою конкретне запитання. Заборгованість є чи заборгованості не існує?

_____. Є. Заборгованість...

ДЕМЧЕНКО С.О. Яка не покривається передбаченими бюджетом коштами?

КОРОЛЬ Т.І. Бюджет передбачає здійснення видатків, які визначені законодавством...

ДЕМЧЕНКО С.О. Вона покривається чи ні, скажіть? Не вистачає бюджетних коштів для її закриття чи вистачає вам?

КОРОЛЬ Т.І. Я вам скажу, заклавши бюджет минулого року з дефіцитом 34... Крім того, ми ще не погасили...

ДЕМЧЕНКО С.О. Можна: да чи ні, я перепрошую, правда? Вистачає цих коштів, що закладені в бюджеті на закриття заборгованості, яка існує на 20-й і 21-й рік, чи не вистачає?

КОРОЛЬ Т.І. Якщо зробити перестановку доданків, ми збільшимо дефіцит на ту суму, якщо виконаємо рішення суду.

_____. Зробіть. Зробіть перестановку доданків і виконайте рішення суду.

ДЕМЧЕНКО С.О. Вистачає чи не вистачає? Якщо ви зробите, то вистачає?

КОРОЛЬ Т.І. Збільшимо дефіцит бюджету і не погасимо позику з єдиного казначейського рахунку.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так ви сказали, що у вас дефіциту немає, що у вас вистачає. Тепер ви збільшуєте.

КОРОЛЬ Т.І. Дефіцит у нас не погашений, і я...

ДЕМЧЕНКО С.О. Надайте, будь ласка, дві цифри щодо суддів у відставці в 20-му році в 21-му. На яку суму коштів вам треба збільшити відповідно бюджет Пенсійного фонду, я не знаю, іншої графі бюджету, яка у вас передбачена? Конкретну відповідь, що вам не вистачає 100 гривень або 1 мільярда гривень для того, щоб закрити питання, пов'язане з суддями, які у відставці в 20-му і 21-му роках. На сьогоднішній день, я розумію, що ще попереду будуть, але на сьогоднішній день ризику підведіть, дві цифри ви можете надати?

КОРОЛЬ Т.І. Підведемо. Виключимо, в ручному режимі вирахуємо, і питань не буде.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ну, то в ручному, в будь-якому режимі, в ножному. Дайте, будь ласка, дві цифри, будь ласка.

Ви розумієте, ви мислите своїми бухгалтерськими професійними зрозумілими питаннями. Для мене це, можливо, буде також зрозуміло, але це не для вирішення проблеми. Якщо є проблема, не вистачає якоїсь суми, значить ми її вирішуємо. Якщо немає проблеми, що суми цієї немає, ми її не вирішуємо. Все. От скажіть.

Але ви розумієте, ви ж, коли кажете людям, що ви не сплачуєте їм кошти відповідні, якщо є заборгованість, ви ж їм не кажете про те, що в нас є бухгалтерські заморочки і внаслідок яких ми зараз цю проблему не вирішуємо. Ви ж їм кажете, у нас немає коштів. Якщо у вас немає коштів, то скільки вам не вистачає? Просте питання, напевно, я не знаю.

КОРОЛЬ Т.І. Тоді не тільки суддів, а всі рішення суду також проаналізувати чи виключно суду?

ДЕМЧЕНКО С.О. Зараз ми питання, от зараз в нас питання, ви у нас викликані по питанню: стан фінансового щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці, 21-й і 20-й рік. Лише це питання, от вузько ці питання за 20-й і 21-й рік надайте дві цифри, будь ласка. А по комітету, якщо ви на комітеті, напевно, комітету надайте це письмову відповідь, дві цифри, що в нас на 01.03.21 року заборгованість така-то, така-то, вона не закривається, недостатньо там коштів в такій-то там сумі або достатньо коштів. Це ж можливо зробити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяна...

_____. Я думаю, що в Пенсійного фонду на даний момент немає таких цифр.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам треба часу, щоб надати цю інформацію комітету? Будь ласка, зробіть це в письмовому вигляді.

ДЕМЧЕНКО С.О. У них же є заборгованість вже, у них є цифри ці. Ні, ну, є на конкретну дату цифри? Вони мають їх надати, неможливо, щоб їх не надати, це ж не секрет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, я просто розумію, якщо пані Тетяна просто зараз оцю секунду не має цих цифр, так...

ДЕМЧЕНКО С.О. Так на слідує за засідання комітету надішле.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію, навіть не на слідує за засідання комітету, а просто, скільки вам треба часу для того, щоб письмову інформацію надати комітету?

КОРОЛЬ Т.І. Я думаю, в межах тижня ми виберемо ці показники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, тоді в межах одного тижня надайте цю інформацію в письмовому вигляді, тому що, щоб не повторювати ту відповідь, яку ви вже надали і яка викликала критику з боку народних депутатів членів комітету.

Сергій Вельможний, будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Да, дуже коротко.

Я підтримую свого колегу Сергія Демченка щодо простого запитання, що було поставлено присутнім, щодо чи є грошові кошти, якщо вони є, чому

вони не виплачені. Але я вважаю, що вас не потрібно попереджувати, що є кримінальна відповідальність, стаття 175 Кримінального кодексу України, щодо невиконання передбачених і встановлених законом виплат.

Тому я вважаю, що за результатом от цієї контрольної функції нашого комітету, якщо є грошові кошти, а вони не виплачені, нам потрібно буде звертатися до правоохоронних органів, щоби встановлювали, чи є таке безвідповідальне ставлення до цього питання і яка бездіяльність повлекла невиконання заробітної, ну, передбаченої законом виплати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні пані Тетяна і пані Валентина, я перепрошую, що я так називаю. Сьогодні було озвучено ряд питань. Щодо цих цифр, будь ласка, надайте нам письмову інформацію. Ми з комітетом... Я думаю, що пан Денис Маслов цим також питанням буде займатися і далі. З комітетом підготуємо за результатами розгляду питання сьогодні. Якщо виникнуть додаткові питання, ми направимо їх від комітету в письмовому вигляді на обидві інституції.

Велике прохання віднестись до цього дуже серйозно і надати нам повну відповідь на ті питання, які ми визначимо додатково після засідання сьогоднішнього комітету. Добре?

Тоді дякую всім. Ми завершили розгляд порядку денного. У нас є пункт "Різне". Ми дуже багато часу перебрали сьогодні.

Сергій Олексійович, будь ласка, я дуже прошу, десь 5 хвилин, не більше. Тому що народні депутати вже також чекають.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, навіть менше. Є питання, пов'язане з долученням двох осіб до робочої групи щодо належного фінансування судової влади. Є прохання підтримати. Це дві особи. Перша особа – голова Національної асоціації адвокатів України пані Ізовітова Лідія Павлівна. Вона

письмово надіслала на ім'я голови комітету прохання долучити її до групи. І друга особа – це голова Вінницького міського суду Вінницької області Гайду Ганна Володимирівна. За неї просив народний депутат Маслов, щоб її долучити. Я не бачу заперечень. Як керівник групи прошу підтримати рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я пропоную прийняти це рішення консенсусом, так, без голосування. Якщо всі "за", то долучаємо цих представників до робочої групи.

Шановні колеги, дякую всім. Сьогодні був у нас такий складний день, але це наша робота. Дякую всім за участь в комітеті. І зустрінемося завтра вже в залі Верховної Ради.

_____. І цікавий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже цікавий день.

_____. 3711-д прийняли, звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Оголошую засідання комітету закритим. До побачення всім.